

Miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af
husdyrbrug § 12
Udvidelse af besætningen af søer
Tjørnevang, Tjørnevangsvej 5, 4912 Harpelunde

*Lolland Kommune, Jernbanegade 7, 4930 Maribo
Sags nr. 351848, ansøgning nr. 97870
Godkendelsesdato: 4.april 2018*

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse.....	2
Datablad.....	4
1. Ansøgning og Godkendelse	5
1.1 Ansøgningen om miljøgodkendelse.....	5
1.2 Samlet Vurdering og Afgørelse	5
1.3 Ikke Teknisk Resume	6
1.4 Offentlighed	8
2. Generelle forhold.....	12
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget.....	12
2.2 Biaktivitet.....	13
2.3 Meddelelesespligt – anlæg, arealer og ejerforhold	13
2.4 Gyldighed og andre godkendelser	13
2.5 Retsbeskyttelse.....	13
2.6 Revurdering af miljøgodkendelse	13
3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	15
3.1 Afstandskrav, bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger m.v.	15
3.2 Placering i landskabet og beplantning	17
4. Husdyrhold, staldanlæg og drift.....	20
4.1 Husdyrhold og staldindretning	20
4.2 Fodring.....	21
4.3 Ventilation	23
4.4 Energiforbrug.....	24
4.5 Vandforbrug.....	25
4.6 Spilde- og overfladevand	26
4.7 Affald og døde dyr	27
4.8 Olieoplag.....	28
4.9 Pesticider, kemikalier og medicin	28
4.10 Driftsforstyrrelser og uheld.....	29
5. Gødningsproduktion	31
5.1 Gødningstyper	31
5.2 Opbevaring - og håndtering af husdyrgødning	32
6. Forurening og gener fra husdyrbrug.....	34
6.1 Ammoniak fra anlægget	34

6.2 Ammoniak og natur	34
6.3 Lugt	39
6.4 Fluer og skadedyr	41
6.5 Transport	42
6.6 Støj fra anlæg og maskiner	43
6.7 Støv fra anlæg og maskiner	44
6.8 Lys fra anlæg	45
7. Bedste tilgængelige teknik (BAT)	46
7.1 BAT staldanlæg	46
7.2 BAT foder	47
7.3 BAT energiforbrug.....	47
7.4 BAT vandforbrug	48
7.5 BAT opbevaring af husdyrgødning	48
7.6 BAT management	48
8. Egenkontrol og dokumentation	50
9. Alternative løsninger og 0-alternativ.....	53
10. Husdyrbrugets ophør	54
11. Bilagsliste.....	55
BILAG 1 – SAMTLIGE VILKÅR I GODKENDELSEN	55
Bilag 2 – Beredskabsplan fremsendt af ansøger.....	58
Bilag 4 – Bilag IV arter i Lolland Kommune	70

DATABLAD

Titel: Miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 12
Udvidelse af besætningen af søer, Tjørnevang, Tjørnevangsvej 5, 4712 Harpelunde

Lovgrundlag: Husdyrgodkendelsesloven (Lovbek. nr. 442 af 3. maj 2016) § 12, stk. 2

Dato for godkendelse: 4. april 2018

Ansøgningsnummer: 97870 version 8

CVR / P nummer: 20396601/ 1004283259

CHR nummer: 68345

Ejendomsnummer: 3600018083

Bedriftens ejer: Torben Jørgensen

Ansøger: Torben Jørgensen, Tjørnevangsvej 5, 4912 Harpelunde

Kontaktperson på bedriften: Torben Jørgensen – tjoernevang@private.dk

Ansøgers konsulent: Nina Gamby / Gråkjær Miljøcenter – ng@graakjaer.dk

Godkendelses- og tilsynsmyndighed: Lolland Kommune, Teknik- og Miljømyndighed,
Jernbanegade 7, 4930 Maribo

Lolland Kommunes eksterne rådgiver angående naturvurdering: Aglaja v. Eigil Plöger

Sagsbehandler: Natur- og miljøsagsbehandler Catarina Jensen

Kvalitetssikring: Fagkoordinator Dorthe Prip Lahrmann

1. ANSØGNING OG GODKENDELSE

I dette kapitel gives en kort beskrivelse af den ansøgte produktion, miljøgodkendelsens indhold, og hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger.

1.1 ANSØGNINGEN OM MILJØGODKENDELSE

Torben Jørgensen har søgt om miljøgodkendelse efter husdyrgodkendelsesloven¹ § 12, stk. 2 til udvidelse af sobesætning i eksisterende stalde på ejendommen Tjørnevang, Tjørnevangsvej 5, 4912 Harpelunde. Ejendommen er efterfølgende benævnt Tjørnevang.

Den 1. august 2017 blev lovbekendtgørelse nr. 256 af 21. marts 2017 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. gældende. Sager, hvor ansøgning blev fremsendt til godkendelseskommunen inden den 1. august 2017, behandles dog efter den forgående lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Ansøgning om miljøgodkendelse omfatter alle landbrugsmæssige aktiviteter på Tjørnevang. Ejendommens arealer er ikke omfattet af denne godkendelse, da de fra den 1. marts 2017 reguleres af generelle regler.

Der er søgt om udvidelse af ejendommens svinebesætning **fra** 258 DE² svarende til en besætning på 1.135 årssøer **til** 273 DE² svarende til en besætning på 1.200 årssøer. Der er ikke søgt om etablering af nye anlæg som stalde eller anlæg til husdyrgødning.

Ansøgningen er indsendt til Lolland Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk første gang den 10. april 2017.

1.2 SAMLET VURDERING OG AFGØRELSE

Lolland Kommune meddeler hermed godkendelse til det ansøgte på baggrund af ansøgers oplysninger og på betingelse af, at godkendelsens vilkår overholdes.

Ved gennemførelse af det ansøgte, er det Lolland Kommunes samlede vurdering

- **At ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forbygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik, samt**
- **At husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne.**

Godkendelsen indeholder under de forskellige kapitler 4 – 6 en miljøteknisk beskrivelse, Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering af det ansøgte, og dets miljømæssige

¹ Lovbekendtgørelse nr. 442 af 13. maj 2016 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

² Dyreenheder beregnet på godkendelsestidspunktet

påvirkninger af miljø, natur og naboer. Kapitel 3 indeholder en nærmere beskrivelse af ejendommen og husdyrbruget i forhold til omgivelserne. Desuden er der efterfølgende kapitler om renere teknologi, egenkontrol, alternativer til det ansøgte og om ophør af drift på ejendommen. Sidst i godkendelsen er en række bilag.

Der er til hvert afsnit stillet de nødvendige vilkår. For forhold, der er reguleret af lovgivningen, er der kun stillet vilkår, såfremt Lolland Kommune vurderer, at der er behov for skærpelse i forhold til lovgivningen.

Samtlige vilkår fremgår af bilag 1.

1.3 IKKE TEKNISK RESUME

Husdyrproduktion og husdyrgødning

Miljøgodkendelsen omfatter alle nuværende anlæg samt landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommene Tjørnevang, Tjørnevangsvej 5, 4912 Harpelunde.

Der er ved denne godkendelse givet godkendelse til udvidelse af ejendommens svinebesætning jf. nedenstående tabel.

Dyretype	FØR	FØR Fravænnede (vægt)	EFTER	EFTER Fravænnede (vægt)
Årssøer	1.135	29 (7,2)	1.200	38 (7,6)
Dyreenh.	258		273	

Tabel 1.3.1 Oversigt over tidligere - og godkendt besætning

DE beregnet ud fra omregningsfaktorer på godkendelsestidspunktet (se afsnit 4.1 for beregningen)

Fordeling af staldene fremgår af kort 2.1.1.

Beliggenhed

Staldanlæg m.v. på Tjørnevang ligger ca. 857 m fra nærmeste byzone/boligområde, som er ved Sandby og ca. 636 m fra nærmeste samlede bebyggelse, som regnes fra ejendommen Harpelundevej 85 A. Nærmeste nabobeboelse Harpelundevej 81 ligger ca. 371 m fra staldanlæg på ejendommen – se kort 3.1.1.

Arealer

Denne godkendelse omfatter ikke ejendommens landbrugsarealer og evt. tilforpagtede arealer. Alle landbrugsarealer reguleres nu af generel lovgivning.

Ammoniak og natur

Beregningerne i den elektroniske ansøgning viser, at ammoniakemissionen ved udvidelse af produktionen på ejendommen falder fra 3.654 kg N/år til 3.478 kg N/år. En mindre emission på 176 kg N/år i forhold til nudrift.

Det generelle ammoniak reduktionskrav på 30 % i forhold til et fastlagt referencestaldsystem er beregnet i den elektroniske ansøgning og er overholdt med 328 kg N/år.

BAT for ammoniak emission er jf. Miljøstyrelsens teknologiblad for det samlede anlæg beregnet til 3.478 kg N/år, hvilket betyder, at tiltag for nedsættelse af ammoniakemissionen lige opfylder BAT kravet.

Afstanden mellem anlægget og ammoniakfølsom kategori 1 og 2 natur er så stor, at alle grænseværdier for total- og merdeposition af ammoniak er overholdt.

Angående kategori 3 natur påvirkes ingen lokaliteter med mere end 1 kg N/ha/år.

Det nærmeste Natura 2000 område, er Nakskov Fjord og Inderfjord. Hverken nu drift og ansøgt drift bidrager med ammoniak af betydning til området.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at ammoniak fra den nuværende og den ansøgte svineproduktion på Tjørnevang ikke påvirker ammoniakfølsom natur, hverken i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder eller internationale naturbeskyttelsesområder i det hele taget.

Angående sårbare dyre- og plantearter er det Lolland Kommunes vurdering, at den ansøgte drift ikke påvirker lokaliteter, der kan være leve- og ynglested for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Lugt

Lugtgeneafstand byzone, samlet bebyggelse og enkelt beliggende bolig i landzone er ved ansøgt drift overholdt, hvilket er vist ved beregning af lugt og geneafstand i det digitale ansøgningssystem.

Transporter

Udvidelse af soholdet på ejendommen vil ikke betyde væsentlige flere transportere til – og fra ejendommen. Ansøger oplyser, at der årligt vil være ca. 3 transportere mere med foder til ejendommen, således at det samlede årlige antal transportere bliver på ca. 476 transportere til – og fra ejendommen. Det tal er inklusiv transportere fra ejendommen med dybstrøelse og gylle.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for håndtering af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald samt mht. støj, støv og lyspåvirkning m.v. af omgivelserne. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, vurderes at være ikke væsentlige.

BAT

Det er Lolland Kommunes vurdering, at BAT krav er overholdt i forhold til staldanlæg, foder, energiforbrug, vandforbrug, opbevaring af husdyrgødning og i forhold til management.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Alternativ løsning som at flytte den nye produktion til en anden ejendom, finder Lolland Kommune ikke realistisk, da der er tale om en lille udvidelse af det eksisterende sohold på ejendommen med henblik på bedre udnyttelse af de eksisterende stalde på Tjørnevang.

En flytning af både den eksisterende og den nye produktion til en anden ejendom finder Lolland Kommune ikke proportionalt. Desuden er det Lolland Kommunes samlede vurdering, at den ansøgte produktion kan ske på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Se afsnit 1.2 for den samlede vurdering.

1.4 OFFENTLIGHED

Offentliggørelse af ansøgningen

Modtagelsen af ansøgningen er offentliggjort på Lolland Kommunes hjemmeside, således at offentligheden har mulighed for at se og udtale sig om materialet³.

Modtagelse af ansøgningen har været offentliggjort på Lolland Kommunes hjemmeside fra den 19. april 2017 med frist til den 3. maj 2017 for indsendelse af bemærkninger til ansøgningen og for at anmode om at se udkast til godkendelse, da det var færdigt.

Der kom i den forbindelse ingen henvendelser om at se et udkast til godkendelse, når det foreligger.

Høring af udkast til miljøgodkendelse

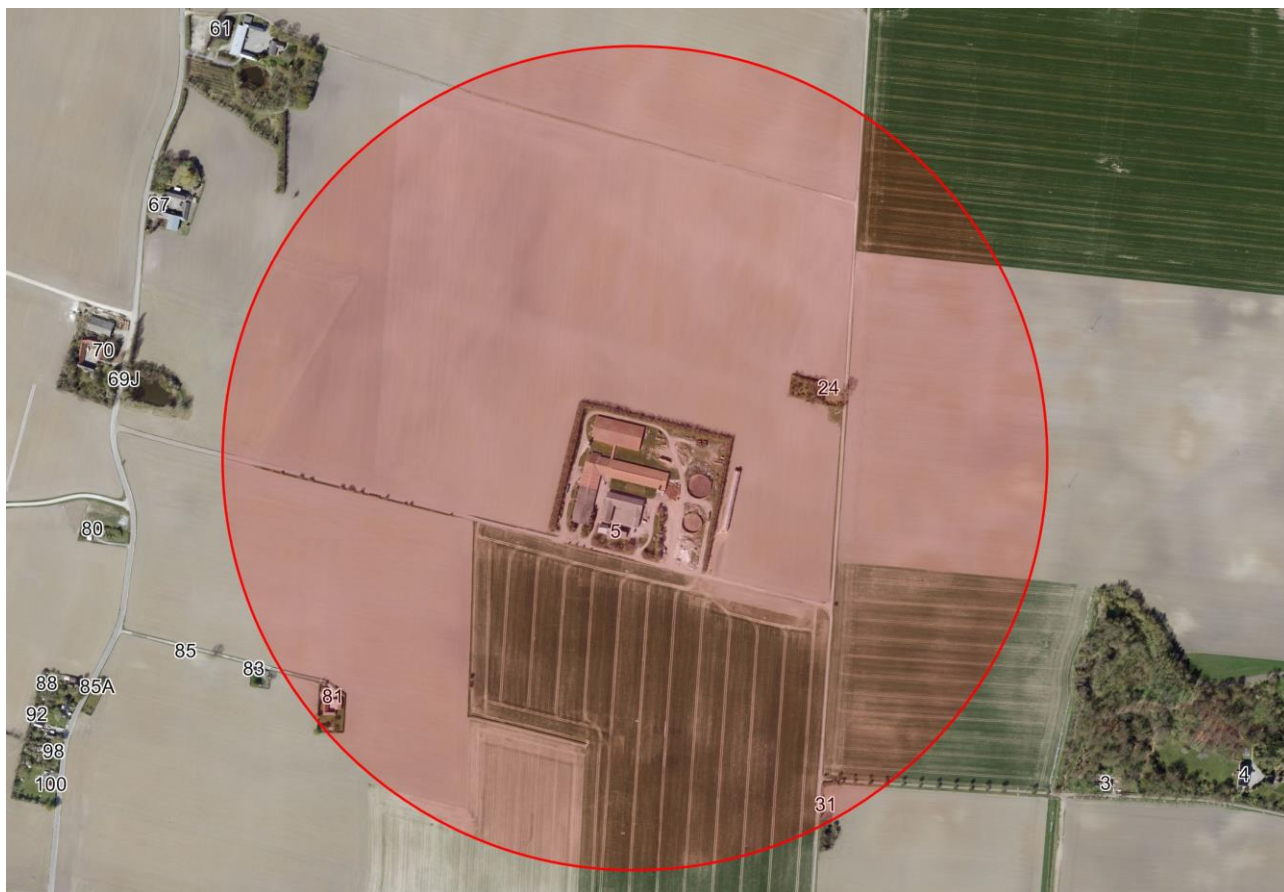
Udkast til denne miljøgodkendelse blev den 6. februar 2018 sendt i høring hos ansøger og dennes konsulent i 3 uger.

Orientering om udkast til denne godkendelse, samt oplysning om, hvordan det samlede udkast kunne rekvireres, blev efter godkendelseslovens § 55, stk. 4 samme dag sendt til ejer og lejer af ejendomme indenfor konsekvensområdet⁴ - se kort 1.4.1. Konsekvensområdet for den ansøgte drift er beregnet til at omfatte ejendomme, der ligger mindre end 530 m fra et beregnet "lugtcentrum" i ansøgt drift - se afsnit 6.3 angående beregning af lugt.

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er ejer/lejer af ejendomme udenfor konsekvensområdet, der vil blive påvirket med en væsentlig gene som f.eks. øget lugt, trafikbelastning eller støj.

³ Det blev først vurderet, at ansøgningen var omfattet af den udvidede offentlighedsprocedure. Den vurdering er senere ændret til, at det er den almindelige offentlighedsprocedure, der skal følges. Det betyder, at modtagelsen af ansøgningen er offentliggjort, men at høringsperioden for udkast til godkendelse er 3 uger og ikke 6 uger.

⁴ "Konsekvensområde" er det område indenfor hvilket Natur- og Miljøklagenævnet (NMKN-130-00344 den 12. marts 2009 og NMKN 132-00564) skønner, at man periodevis kan udsættes for væsentlige gener fra produktionen på en given ejendom med husdyrproduktion. Området beregnes i det elektroniske ansøgningssystem sammen med beregning af lugt for enkelt bolig i landzone, samlet bebyggelse og byzone, da den væsentligste gene typisk vil være lugt.

Kort 1.4.1 Ejendomme omfattet af høring – konsekvensområde angående lugt er ejendomme indenfor cirklen – Jesbyvej 24 og 31 er jordstykker, da bebyggelserne er revet ned

Følgende ejendom ligger indenfor konsekvensområdet for lugt fra Tjørnevang efter den ansøgte udvidelse - se kort 1.4.1:

Harpelundevej 81 (Jesbyvej 24 og 31 er revet ned)

Der var frist til afgivelse af bemærkninger til udkastet til miljøgodkendelse for ansøger og ejer samt evt. lejer af ovenstående ejendom til og med den 3. april 2017.

Der indkom ingen bemærkninger i høringsperioden.

Klage over afgørelse om miljøgodkendelse

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet ifølge Husdyrgodkendelseslovens § 76, stk. 1. Klageberettigede er en række organisationer fastlagt i loven (se nedenfor), samt alle med en væsentlig individuel interesse i afgørelsen.

Klagen skal indsendes via Klageportalen, som findes på www.borger.dk eller på www.virk.dk. Fristen er 4 uger efter offentliggørelsen af afgørelsen den 5. april 2018. Klagen skal være modtaget senest den 3. maj 2018.

Når klagen er indgivet via Klageportalen, vurderer Lolland Kommune, om klagen giver anledning til at ændre afgørelsen. Hvis Lolland Kommune fastholder afgørelsen, sender vi relevante oplysninger i sagen videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Det er en forudsætning for at få behandlet klagen, at der indbetales et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationers til Miljø- og Fødevareklagenævnet via Klageportalen. Hvis klageren får helt eller delvist medhold, refunderer Miljø- og Fødevareklagenævnet gebyret.

Hvis du mener, du er berettiget til at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du kontakte Lolland Kommune. Om du fritages, er Miljø- og Fødevareklagenævnet afgørelse.

Lolland Kommune giver besked til den, som har fået denne afgørelse, om at den er blevet påklaget.

Ifølge Husdyrgodkendelsesloven § 81, stk. 1 har en klage over denne afgørelse ikke opsættende virkning, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

Ønskes afgørelsen afgjort ved domstolene, skal retssagen jf. Husdyrgodkendelsesloven § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Godkendelsen er fremsendt til følgende:

- Torben Jørgensen – tjoernevang@privat.dk
- Gråkjær / Nina Gamby (ansøgers konsulent) – ng@graakjaer.dk
- Styrelsen for patientsikkerhed – sjl@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening (DN) – dnlolland-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd – husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF) – natur@dof.dk, lolland@dof.dk
- Danmarks Sportsfisker Forbund – post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening – mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen – nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Friluftsrådet – fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet Storstrømmen – storstroem@friluftsradet.dk
- Dansk Botanisk Forening – perh@snm.ku.dk

Orientering om godkendelsen er sendt til ejer/lejer af ejendomme indenfor konsekvensområdet – se under "høring om udkast til miljøgodkendelse".

Lolland Kommune den 4. april 2018

Catarina Jensen
Natur- og miljøsagsbehandler

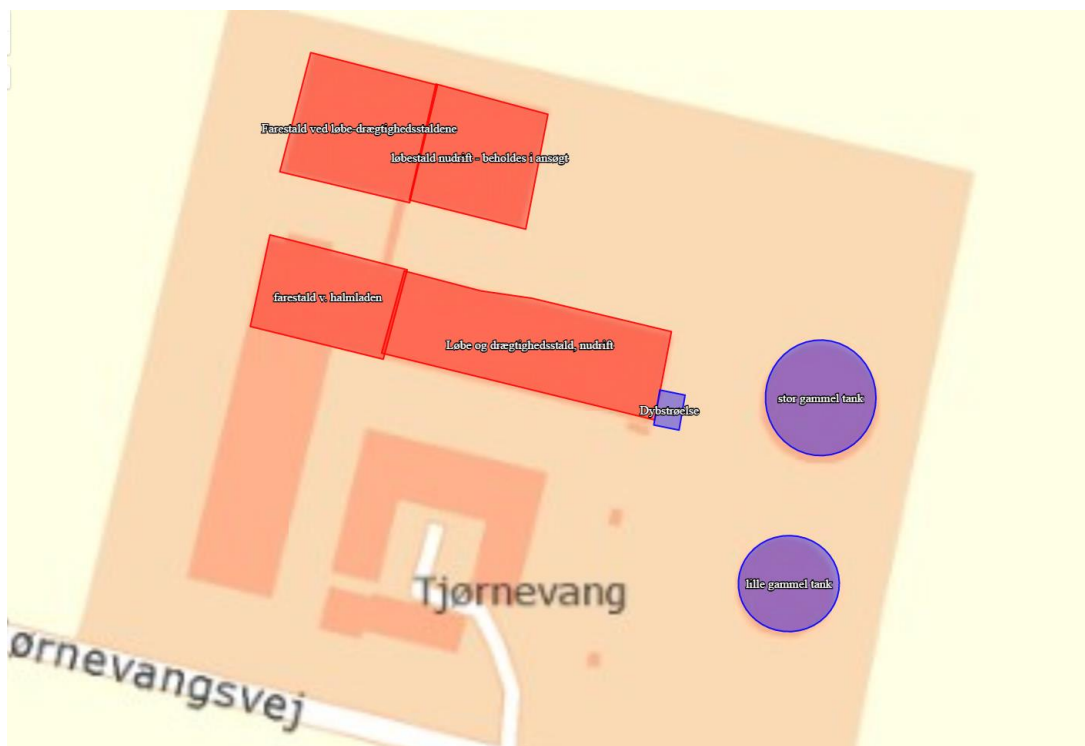
2. GENERELLE FORHOLD

I dette kapitel beskrives en række juridiske forhold ved godkendelsen, såsom husdyrholdet størrelse, gyldighed og retsbeskyttelse.

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Den nuværende produktion på ejendommen er miljøgodkendt efter kapitel i 5 Miljøbeskyttelsesloven i december 2006. Miljøgodkendelsen blev revurderet i februar 2017.

Der laves ikke ændringer i staldene i forbindelse med denne miljøgodkendelse, og der bygges heller ikke nye stalde eller anlæg til husdyrgødning.

Kort 2.1.1
Tjørnevang med
stalde og anlæg
til
husdyrgødning
– kort fra den
elektroniske
ansøgning

I farestalden er der kassestier med spaltegulv, mens der i drægtigheds- og løbestaldene er dybstrøelse og spaltegulv (løsgående) eller kun spaltegulv (individuel opstaldet).

Der er ikke etableret gyllekøling, gylleforsuring eller luftrensning i staldene.

Vilkår

- Der skal altid findes et eksemplar af denne godkendelse på Havegaard, og den driftsansvarlige og ansatte på ejendommen skal være bekendt med godkendelsens vilkår.

2.2 BIAKTIVITET

Det vurderes, at der ikke er godkendelsespligtige biaktiviteter på ejendommen.

2.3 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER OG EJERFORHOLD

Alle ændringer og udvidelse af driften og produktionen på Tjørnevang, der ligger ud over det, der er givet mulighed for med denne godkendelse, skal forelægges Lolland Kommune til vurdering af, om ændringen eller udvidelsen kræver et tillæg til denne godkendelse eller er anmeldelsespligtig.

Den driftsansvarlige skal desuden underrette Lolland Kommune, såfremt der sker ejerskifte eller udskiftning af den driftsansvarlige, eller hvis svineproduktionen hel eller delvis ophører i en periode.

2.4 GYLDIGHED OG ANDRE GODKENDELSER

Fuld udnyttelse af denne godkendelse skal være afsluttet inden 6 år fra den er meddelt. Den del, der ikke er udnyttet bortfalder efter gældende lovgivning.

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i lovgivningen, selvom disse regler kan være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Lolland Kommune gør desuden opmærksom på, at det er ansøgers eget ansvar at indhente evt. andre relevante tilladelser og dispensationer efter anden lovgivning.

Det er desuden ansøgers eget ansvar at kontakte relevante vandværk om muligheden for levering af vand til Tjørnevang – mere om det under afsnittet om vandforbrug.

2.5 RETSBESKYTTELSE

Med denne godkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Retsbeskyttelsen udløber derfor i 2025 på samme dato, som denne godkendelse er givet.

Lolland Kommune kan dog i særlige tilfælde jf. Husdyrgodkendelsesloven § 40, stk. 2 meddele forbud eller påbud før de 8 år er forløbet.

2.6 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE

Ejendommens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år revurderes jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁵ § 41. Dog skal den første revurdering foretages 8 år efter den første godkendelsen er meddelt. Da ejendommen tidligere er miljøgodkendt, skal den 1. revurdering ske i 2028.

⁵ Bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

Da den ansøgte – og godkendte svinebesætning er på mere end 750 stipladser med søer, er Tjørnevangs so besætning omfattet af EU´s IE-direktiv. Det betyder, at miljøgodkendelsen jf. bekendtgørelsens § 41 skal tages op til revurdering, og der skal om nødvendig meddeles påbud eller forbud, når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en for produktionen relevant BAT-konklusion.

Revurderingen skal tilrettelægges, således at husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest 4 år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

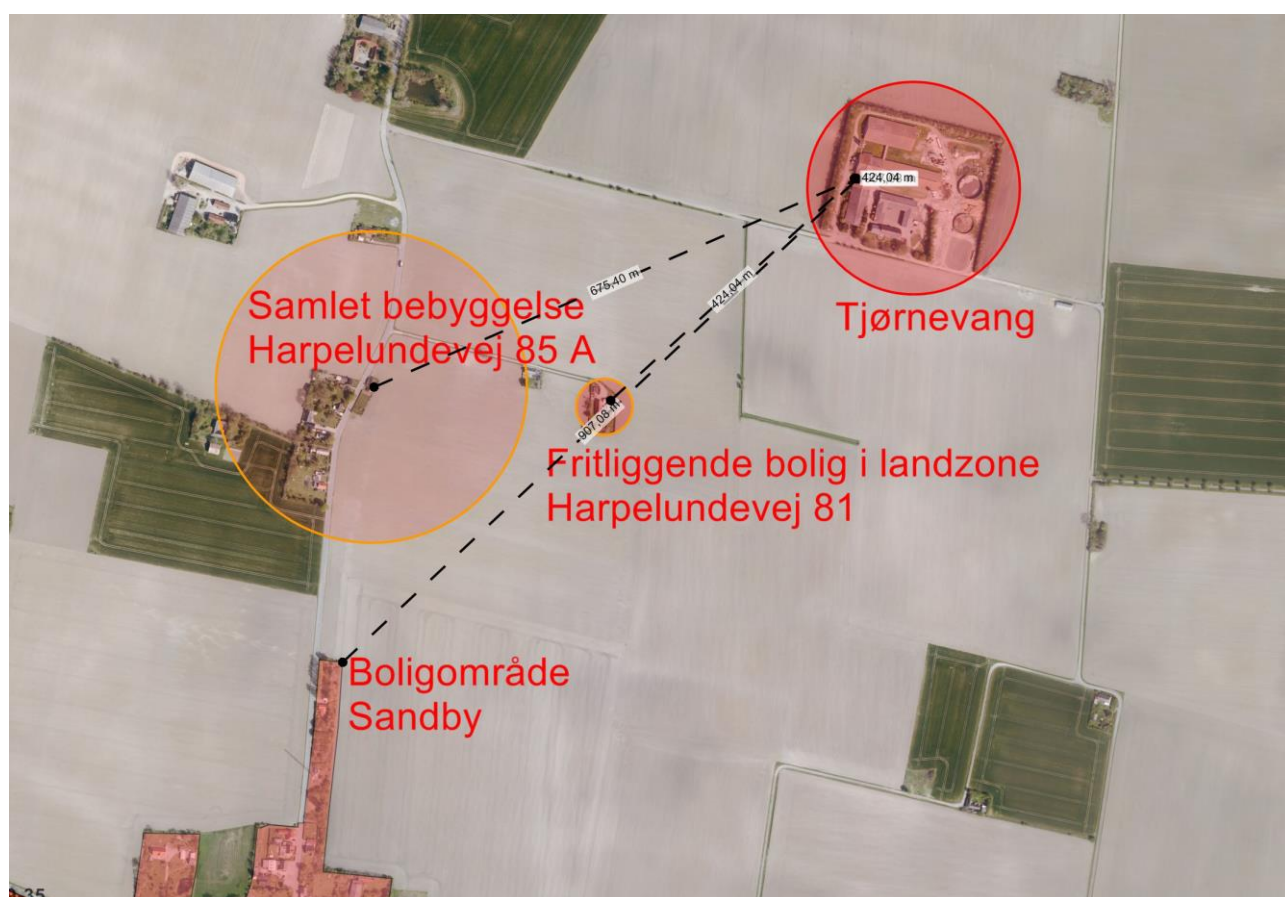
Den 1. BAT-konklusion gældende fra den 21. februar 2017, som omfatter implementering af et miljøledelsessystem, fremgår dog af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Da Tjørnevang er et IE brug, betyder det, at der skal være implementeret et miljøledelsessystem på ejendommen senest den 21. februar 2021.

3. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette kapitel beskrives projektet set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, offentlig vej mv. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv. Desuden beskrives husdyrbrugets placering i landskabet med hensyn til landskabelige værdier, beplantning samt placering i forhold til andre større husdyrbrug.

3.1 AFSTANDSKRAV, BYGGE- OG BESKYTTELSESLINJER, FREDNINGER M.V.

Staldanlæg og gyllebeholdere på Tjørnevang ligger efter udvidelsen ca. 907 m fra nærmeste byzone/boligområde (Sandby) og ca. 675 m fra nærmeste samlede bebyggelse – målt til Harpelundevej 85 A sydøst for ejendommen. Nærmeste nabobeboelse er Harpelundevej 81, som ligger 424 m fra stalde på Tjørnevang.

Kort 3.1.1 Tjørnevang i forhold til nærmeste nabobeboelse (Harpelundevej 81), samlet bebyggelse (Harpelundevej 85 A) og byzone (Sandby)

Nærmeste vandindvinding er en almen boring DGU nr. 229.212 ca. 226 m fra nærmeste gyllebeholder.

Kort 3.1.2 Tjørnevang i forhold til nærmeste vandindvinding

Lovbundne afstandskrav angående Tjørnevang fremgår af nedenstående tabel.

	Afstand fra anlægget	Lovkrav minimum
Almen vandforsyningsboring (kort 3.1.2)	226 m	50 m
Vandløb (åbent vandløb øst for staldanlæg)	125 m	15 m
Vandhul (beskyttet vandhul sydøst for staldanlæg)	488 m	15 m
Dræn - oplyst af ansøger	> 15 m	15 m
Offentlig vej (Tjørnevangsvej)	22 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed - oplyst af ansøger	> 500 m	25 m
Egen beboelse	43 m	15 m
Naboskel (mark nord for staldanlæg)	86 m	30 m
Nabobeboelse (Harpelundevej 81)	424 m	50 m
Samlet bebyggelse (Harpelundevej 85 A)	675 m	-
Byzone/boligområde (Sandby)	907 m	50 m

Tabel 3.1.3 Generelle afstandskrav jf. Husdyrgodkendelseslovens § 6 og § 8

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at alle afstandskrav i Husdyrgodkendelseslov § 6 og § 8 er overholdt både angående eksisterende stalde og gyllebeholdere.

Tjørnevang ligger desuden udenfor diverse byggelinier, og placering af ejendommen er ikke i konflikt med fredninger.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til bygge- og beskyttelseslinier, afstandskrav, fredninger m.v.

3.2 PLACERING I LANDSKABET OG BEPLANTNING

Ansøgers oplysninger

Området, husdyrbruget ligger i, er domineret af landbrugsdrift, spredt bebyggelse og spredt beplantning.

Ejendommen ligger i et område uden væsentlig terrænhældning.

Ansøger ønsker ikke ny beplantning, men vil beholder eksistere beplantning.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

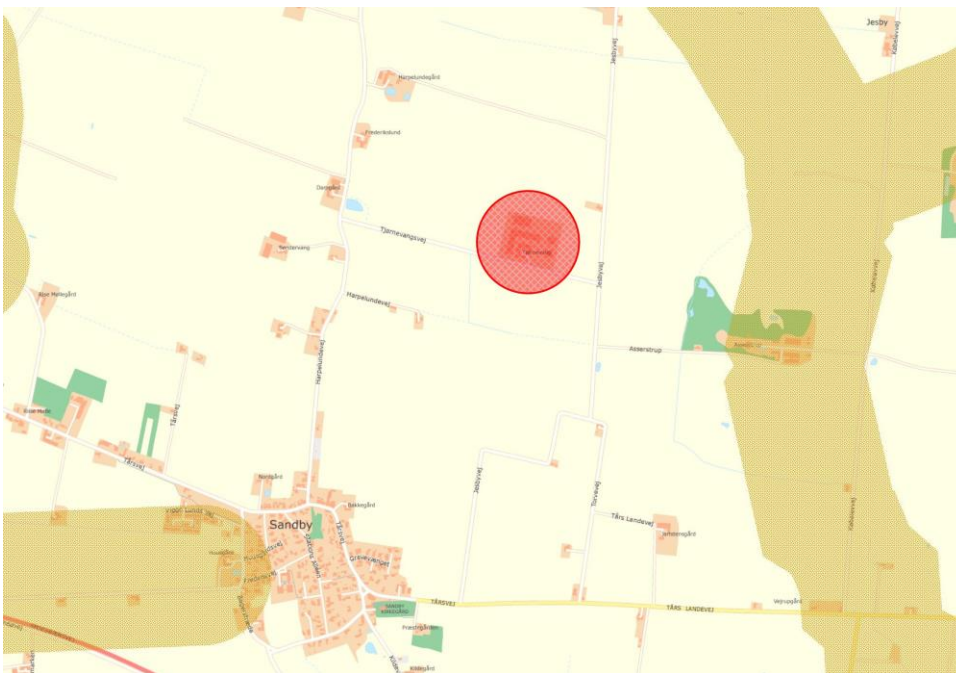
Tjørnevang ligger på nordvest Lolland ca. 4,3 km nord for Nakskov i udpræget landbrugsområde med mindre byer og spredt bebyggelse.

Kort 3.2.1 Tjørnevang på nordvest Lolland

I forhold til Lolland Kommunes kommuneplan ligger Tjørnevang udenfor følgende områder:

- Skovrejsning ønsket eller uønsket
- Geologisk interesseområde
- Kulturarvsarealer
- Større uforstyrrede landskaber
- Særlige lokale naturområder
- Jordbrugsområde med særlige natur- og landskabsværdier
- Økologiske forbindelser

Kort 3.2.2
*Tjørnevang i forhold til
"økologiske forbindelser"*

Der er om ejendommen et levende hegn, der afskærmer ejendommen mod vest, nord og øst. Lolland Kommune finder den eksisterende beplantning for tilstrækkelig.

Beplantningsbæltet fremgår af kort 3.2.3.

Kort 3.2.3
*Tjørnevang og
levende hegn*

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til placering i landskabet og beplantning.

4. HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

I dette kapitel beskrives husdyrholdets sammensætning, staldindretning, fodring, vand- og energiforbrug, samt håndtering af spildevand, regnvand, affald, pesticider, driftsforstyrrelser og uheld.

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

Der er søgt om udvidelse til nedenstående besætning – se kort 4.1.2 for placering af staldene:

Stald	Type	Dyr	Antal stk.*	Stiplads stk.	Grise/år stk.	Vægt op til Kg.	DE
Sostald 1 <i>Eksisterende</i> - uændret	Løbe-drægtig stald <i>Løsgående med dybstrøelse og spaltegulv</i>	Årssøer	800	600	38,0	7,2	127,27
Sostald 2 <i>Eksisterende</i> - renoveres	Farestald ved løbe/drægtigheds stalden <i>Kassesti med delvist spaltegulv</i>	Årssøer	345	120	38,0	7,2	23,52
Sostald 3 <i>Eksisterende</i> - renoveres	Farestald ved halmladen <i>Kassesti med delvist spaltegulv</i>	Årssøer	855	180	38,0	7,2	58,3
Sostald 4 <i>Eksisterende</i> - renoveres	Løbestald <i>Individuel opstaldning med delvist spaltegulv</i>	Årssøer	400	300	38,0	7,2	63,64
I alt			2.400	1.200			272,73

Tabel 4.1.1 Ansøgt besætning – oplysninger og beregninger fra den elektroniske ansøgning.

* Søer tælles med 2 gange, da de både skal have plads i farestald og løbe+drægtigheds stald. Der er derfor totalt 1.200 søer på 1.200 stipladser

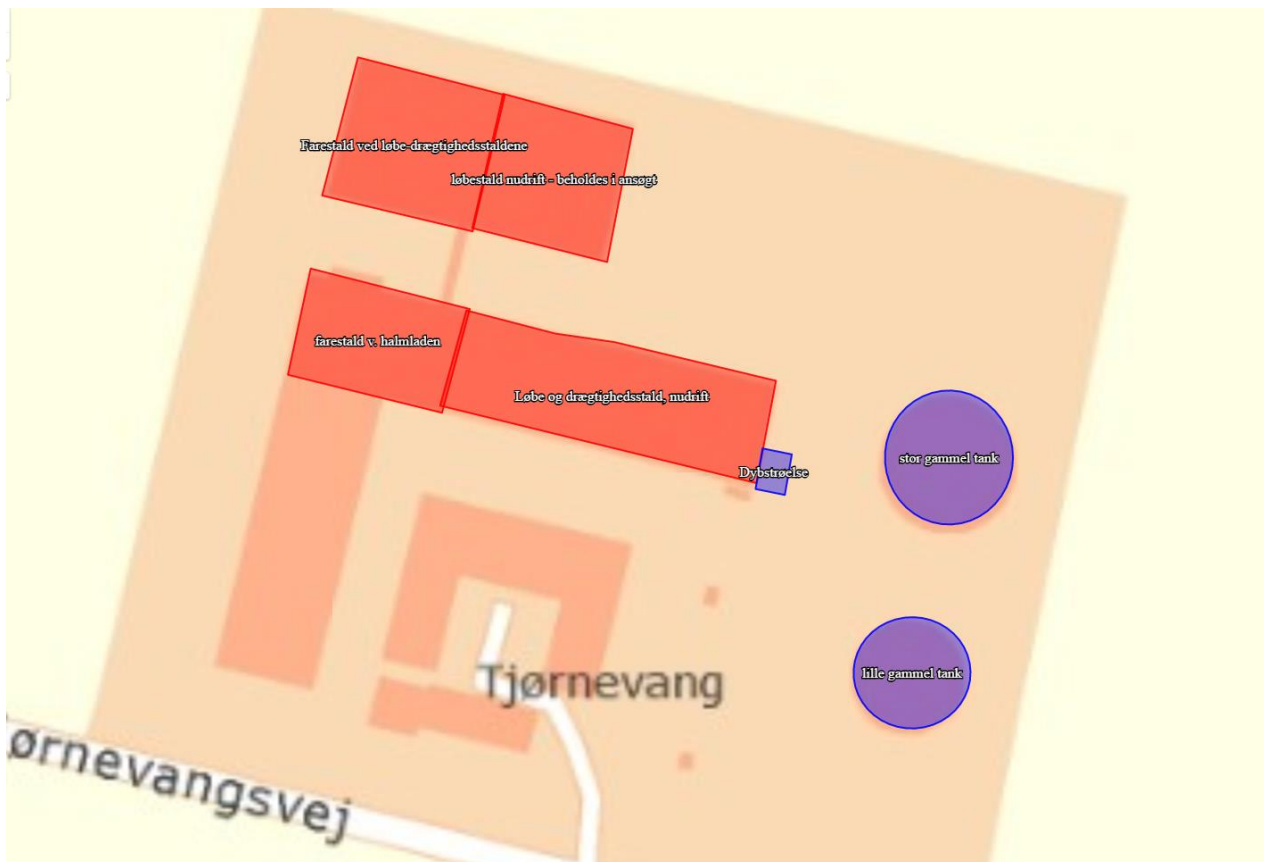
Lolland Kommune bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der angående dyreholdet ikke er behov for at stille andre vilkår end vilkår om besætningens størrelse.

Ud over de stipladserne, som opgøres i det elektroniske ansøgningssystem, vil der i staldanlægget være de nødvendige sygestier og ledige stier, så dyrene kan flyttes i den daglige drift.

BAT i forhold til husdyrhold og staldindretning fremgår af afsnit 7.1.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til husdyrhold og staldindretning fremgår af kapitel 8.

Kort 4.1.2 Kort over ejendommen fra den elektroniske ansøgning

Vilkår

- Der må maksimalt være 1.200 søer på stald.
- Smågrise må være på ejendommen, indtil de har opnået en gennemsnitsvægt på 7,2 kg.

4.2 FODRING

Ansøgers oplysninger

Foderet er primært sammensat af korn, soja og mineralblandinger.

Foderet er ved hjælp af foderplaner tilpasset de enkelte dyrs aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttede næringsstoffer i gyllen.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres og dermed vil der være en

lavere N-udledning. Reduktion af protein i foderet sker primært ved løbende forbedring af foderkvaliteten og ved genetiske forbedringer af svinets fodereffektivitet.

Fosforindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når fosforindholdet reduceres, vil mængden af overskudsfosfor i gyllen reduceres, og dermed vil der være en lavere P-udledning.

Stald	Antal	Stipldser	FE _{årsso}	Råprotein g/FE	Fosfor g/FE	Grise _{fravæn.} Stk/so/år	Vægt kg
Løbe/Drægtig Søer	1.200*	900	1.057,0	131,30	4,70	38,0	7,2
Fare søer	1.200*	300	453,0	131,30	4,70	38,0	7,2

Tabel 4.2.1 Foder til svinene – oplysninger fra den elektroniske ansøgning. Tal i kursiv er normtal – alle dyr fodres efter normtal

*Søer skrives med i både drægtigheds- og farestald

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder det væsentligt, at så stor en andel af foderet som muligt udnyttes af dyrene, hvilket betyder reduktion af lugt og ammoniak fra staldene, fra gyllebeholdere og fra udspretningsarealerne, samt reduktion af kvælstof og fosfor i gyllen med deraf mindre udvaskning af næringsstofferne til overfladevand og grundvand ved anvendelse af gyllen på markarealer. Der må dog aldrig være tvivl om, at evt. reduceret fodring ikke giver anledning til forringet dyrevelfærd.

Jf. den elektroniske ansøgning fodres dyrene efter normtal angående foderenheder (FE/dyr), råprotein (g/FE) og fosfor (g/FE) – se tabel 4.2.1. Der er dog ikke normtal for antallet af fravænnede grise, hvor der forventes 38 stk./år, hvor normtallet er 30 stk./år. Derfor stilles der vilkår jf. Miljøstyrelsens teknologiblade om henholdsvis råprotein - og fosforindhold i sofoder.

Der stilles vilkår om foder efter nedenstående ligninger for N ab dyr og for P ab dyr for søerne samlet set efter værdierne oplyst i den elektroniske ansøgning (se tabel 4.2.1)

$$N \text{ ab dyr pr. årsso} = (FE_{\text{årsso}} \times \text{råprotein/FE})/6250 - 1,98 - (\text{grise}_{\text{fravænn.}} \times \text{vægt grise} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst})$$

$$P \text{ ab dyr pr. årsso} = (FE_{\text{årsso}} \times \text{fosfor/FE})/1000 - 0,58 - (\text{grise}_{\text{fravænn.}} \times \text{vægt grise} \times 0,0006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$$

$$N \text{ ab dyr pr. årsso} = ((1057+453) \times 131,3)/6250 - 1,98 - (38 \times 7,6 \times 0,0257) = 22,2716 \text{ kg N/so/år}$$

$$P \text{ ab dyr pr. årsso} = ((1057+453) \times 4,7)/1000 - 0,58 - (38 \times 7,6 \times 0,0006) = 6,3437 \text{ kg P/so/år}$$

N til alle søer pr. år = 1200 søer x 22,2716 kg N/so/år = 26.726 kg N/år

P til alle søer pr. år = 1200 søer x 6,3437 kg P/so/år = 7.612 kg P/år

BAT fosfor i gødningen fra søerne er fastsat til maksimalt 23,9 kg P/DE.

Der er søgt om 272,73 DE søer, hvilket betyder, at BAT fosfor er maksimalt 6.518 kg P i gødningen.

I den elektronisk ansøgning er det beregnet, at der er 6.096 kg P i gødningen.

Fodringen af dyrene overholder derfor angående fosfor BAT.

BAT i forhold til foder fremgår af afsnit 7.2.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til foder fremgår af kapitel 8.

Vilkår

- Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. årssøer x antallet af årssøer skal være mindre end 26.726 kg N pr. år.
Beregnet ud fra ligningen: $(FE_{\text{årssøer}} \times r_{\text{åprotein}}/FE)/6250 - 1,98 - (grise_{\text{fravænn.}} \times vægt\ grise \times 0,0257\ kg\ N\ pr.\ kg\ tilvækst)$
- Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. årssøer x antallet af årssøer skal være mindre end 7.612 kg P pr. år.
Beregnet ud fra ligningen: $(FE_{\text{årssøer}} \times fosfor/FE)/1000 - 0,58 - (grise_{\text{fravænn.}} \times vægt\ grise \times 0,0006\ kg\ P\ pr.\ kg\ tilvækst)$

4.3 VENTILATION

Ansøgers oplysninger

Ventilationsanlægget er combi diffust ventilation og undertryksventilation der styrer temperaturen, så der er optimale forhold for svinene i staldene. Der er alarm og nødopluk på ventilationsanlægget i tilfælde af strømsvigt.

Ventilationen er fuldautomatisk temperaturstyret, hvilket sikrer at ventilationen kører optimalt med hensyn til ønsket temperatur i staldene og minimum elforbrug.

Ventilationsanlægget serviceres løbende.

Ventilationsafkastene bliver vasket og eftersat hver gang staldene vaskes, hvilket sker flere gange om året i de fleste stalde.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

I relation til lugt, finder Lolland Kommune det væsentligt, at ventilationsanlæggene kører optimalt. Der stilles derfor vilkår om kontinueret drift, temperaturregulering, vedligeholdelse og rengøring. Med kontinueret drift menes, at ingen ventilatorer må være afbrudt. Da

ventilationssystemet er frekvens reguleret, kan det godt betyde, at der ingen ventilation er, hvis der ikke er behov for det.

Det er desuden Lolland Kommunes vurdering, at nødventilation skal kunne ske manuelt.

Angående energieffektivitet finder Lolland Kommune, at den økonomiske gevinst ved, at anlæggene er energieffektive, er tilstrækkelig til at sikre dette.

BAT i forhold til ventilation fremgår af afsnit 7.3.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til ventilation fremgår af kapitel 8.

Vilkår

- Ventilationssystemet skal være frekvensreguleret og i kontinuert drift samt reguleres efter staldtemperaturerne.
- Staldventilationen skal være tilsluttet en form for alarm, der aktiveres, hvis ventilation ikke er i kontinuert drift.
- Nødventilation af samtlige stalde og sektioner skal kunne ske manuelt.
- Alle ventilationerne skal efterses, vedligeholdes og rengøres efter producentens anvisninger.

4.4 ENERGIFORBRUG

Ansøger har oplyst følgende angående energiforbrug:

Energi anvendes primært til ventilationsanlæg, foderanlæg, varmelamper, håndtering af gylle og belysning. Det anslås at forbruget er ca. 300.000 kWh pr år.

Der er etableret temperaturstyret ventilation, som kun kører med den styrke, der er nødvendig for at ventilere staldene. Ventilatorerne rengøres jævnligt, hvilket sikrer, at der ikke bruges unødigt energi pga. modstand fra støv og skidt. Ved løbende reparation af ventilationsanlægget i de eksisterende stalde opsættes motorer, der er energibesparende.

Gyllepumperne kører på timer og under opsyn, så de ikke kører unødigt og derved forbruger energi.

Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i staldene. Lyset vil være tændt efter behov, når der arbejdes i staldene. Staldbelysningen rengøres jævnligt, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til energiforbruget.

Logistikken i forbindelse med håndtering af foder, dyr m.v. er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder umiddelbart, at det økonomiske incitament er tilstrækkelig if. besparelse på energiforbruget på ejendommen til, at energiforbruget er på så lavt niveau, som det er muligt.

BAT i forhold til energiforbrug fremgår af afsnit 7.3.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til energiforbrug.

4.5 VANDFORBRUG

Ansøgers oplysninger

Vand anvendes primært til drikkevand og til rengøring af staldene. Det anslås, at der benyttes 6.-6.500 m³ årligt.

Staldene bliver kontrolleret dagligt, og hvis der opstår utilsigtet og synligt vandspild, vil det blive opdaget og repareret med det samme.

Der anvendes drikkenipler placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svinene og et lavt drikkevandspild.

Inden vask af stalde sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Staldanlægget vil blive gennemgået jævnligt, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet, så snart det opdages.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder umiddelbart, at det økonomiske incitament er tilstrækkelig if. besparelse på vandforbruget på ejendommen til, at vandforbruget er på så lavt niveau, som det er muligt. Forbruget af vand bør dog holdes under observation med henblik på minimering af forbruget og lokaliserer evt. spild af vand.

Ejendommen forsynes med drikkevand fra Sandby Vandværk. Ansøger skal selv kontakte vandværket angående muligheden for at få dækket det større vandbehov ved den ansøgte drift.

BAT i forhold til vandforbrug fremgår af afsnit 7.4.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til vandforbrug.

4.6 SPILDE- OG OVERFLADEVAND

Ansøgers oplysninger

Spildevand fra ansøgt produktion udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og fra drikkevandsspild i alt ca. 400 m³. Spildevandet ledes til gyllebeholder.

Der udledes ikke spildevand, der kræver myndighedernes tilladelse.

Type	Anslået m ³	Afledes til
Spildevand fra drikkevandsspild, rengøring og overbrusning	400	Gyllesystem
Tagvand fra eksisterende stalde/bygninger	2.530	Dræn og vandløb
Spildevand fra husholdning	150	Septic tank

Kort 4.7.1 Ansøgers oplysninger om spildevand

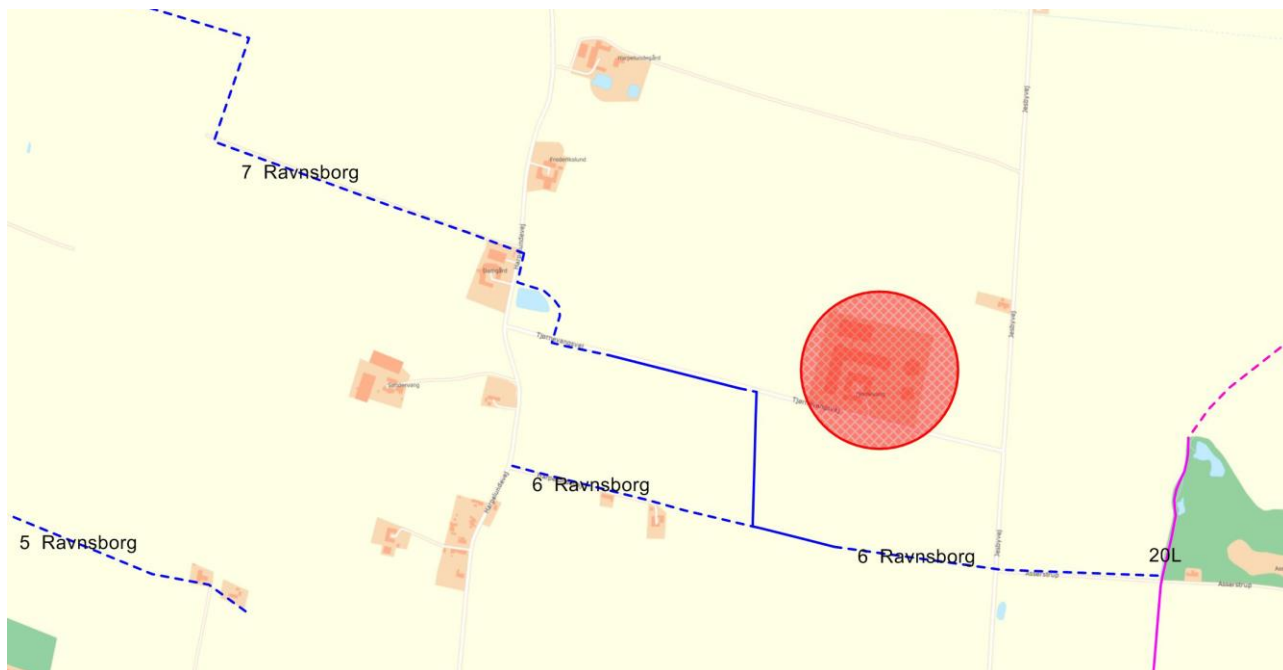
Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Tjørnevang ligger i oplandet til kommune vandløb "7 Ravnsborg", der løber syd og øst for ejendommen. Vandløbet er rørlagt på en del af strækningen nedstrøms ejendommen. Vandløbet har udløb i Langelandsbæltet nordvest for ejendommen.

Tag- og overfladevand fra Tjørnevang ledes via dræn til vandløbet.

Da der ikke sker nybyggeri, sker der ingen ændringer i afledningen ved den ansøgte udvidelse af sobesætningen. Torben Jørgensen har dog oplyst, at han overvejer etablering af en vaske- og fyldplads med afløb til gyllebeholder på arealet mellem de 2 gyllebeholdere.

Ved ændringer, f.eks. ved etablering af en vaskeplads, skal gældende lovgivning overholdes jf. bekendtgørelsen om vaskepladser.

Kort 4.7.2 Tjørnevang i forhold til det vandløb 7 Ravnsborg, hvor ejendommens tag- og overfladevand ledes til (stiplet linie betyder, at vandløbet er rørlagt)

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til spildevand og overfladevand.

4.7 AFFALD OG DØDE DYR

Ansøgers oplysninger

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkappe, udviklet til formålet.

Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftøringspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller til kommunalgenbrugsplads.

Jern og metal afhændes til produkthandler og glas m.m. bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller bortskaffes til kommunalgenbrugsplads.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder, indleveres på genbrugsplads eller sendes med dyrlægen retur.

Spildolie opbevares på fast gulv uden afløb i maskinhus. Emballage og rester afhændes til godkendt aftager/kommunal genbrugsplads.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder det tilstrækkeligt, at gældende lovgivning og Lolland Kommunes affaldsregulativer om opbevaring, håndtering og aflevering af affald overholdes.

Lolland Kommune har ingen bemærkninger til oplysningerne fra ansøger.

Lolland Kommunes affaldsregulativ omhandler ikke døde dyr. Her finder Lolland Kommune det væsentligt, at døde dyr normalt er på ejendommen i maksimalt 4 dage. Desuden skal pladsen, hvor kadaver opbevares og kadaverkappen holdes rene, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til affald fremgår af kapitel 8.

Vilkår

- Kadaver må maksimalt ligge 4 døgn på ejendommen, såfremt der ikke sker køling af kadaverne.
- Store kadaver skal opbevares på fast plads under kadaverkappe, mens mindre kadaver skal opbevares i lukket container.
- Kadaverplads og -kappe samt container til kadaver skal renholdes, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

4.8 OLIEOPLAG

Der er på godkendelsestidspunktet registreret 2 godkendte olietanke på Tjørnevang.

- ROUG/2003/2.500 l/overjordisk udendørs/G.nr. 01-5023/nr. 139753
- KN Smede- og beholderfabrik/2009/5.900 l/overjordisk udendørs/G.nr. 50-5023/nr. 40458

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder gældende regler om opbevaring af olieprodukter for tilstrækkelige.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til olieoplag.

4.9 PESTICIDER, KEMIKALIER OG MEDICIN

Ansøgers oplysninger

Der opbevares pesticider og andre sprøjtemidler på ejendommen aflåst i maskinhuset

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder gældende lovgivning eller producenternes anvisninger for tilstrækkelig angående opbevaring af pesticider, medicin og kemikalier.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til kemikalier og pesticider.

4.10 DRIFTSFORSTYRRELSER OG UHELD

Ansøgers oplysninger

Beredskabsplan

På ejendommen er der udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

Redegørelse for uheld

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af diesellole.

Uheld med gylle

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det at der ikke er fare for forurening af grundvandet.

Døde dyr

Døde dyr opbevares i container eller under kadaverkapsler udviklet til formålet. Derved undgås uhygiejniske forhold, og at der kan observeres døde dyr af forbipasserende. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr.

Minimering af risiko for uheld

Anlæg og tekniske foranstaltninger renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer en korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt introducerede til opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt og med minimal risiko for uheld, som følge af forkert håndtering af kemikalier, gylle, olie mv. Ejer og andre med fast adgang til bedriften er vejledt i beredskabsplanen, hvilken har en fast plads på staldkontoret og i ejers privatbolig.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

En gang årligt tømmes gyllebeholderen i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages desuden lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderen hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Minimering af skadevirkninger af evt. uheld

Ved at følge de retningslinjer, der er anført i beredskabsplanen, forventes skadevirkninger ved evt. uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at opbevaring og håndtering af gylle udgør den største risici på ejendommen. Af andre risici er svigtende ventilation, der kan udløse massedød i besætningen, samt risici ved opbevaring og håndtering af olieprodukter.

På baggrund af ansøgers beskrivelse af tiltag ved driftsforstyrrelser og uheld er det Lolland Kommunes vurdering, at ansøger har overvejet forskellige scenarier og er på forkant med farlige situationer, som kan opstå.

I forbindelse med udarbejdelse af denne godkendelse, har ansøger fremsendt en beredskabsplan.

Lolland Kommune vil fastholde ansøger i, at beredskabsplanen skal vurderes mindst én gang årligt og i den forbindelse evt. opdateres. Medarbejdere på Tjørnevang skal desuden være bekendt med beredskabsplanen.

Beredskabsplanen findes i bilag 2.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til driftsforstyrrelser og uheld fremgår af kapitel 8.

Vilkår

- Der skal til stadighed forefindes et let tilgængeligt eksemplar af beredskabsplan på bedriften.
- Beredskabsplanen skal af den ansvarlige for driften årligt vurderes og evt. opdateres. Seneste vurdering og evt. opdatering skal fremgå af planen.
- Samtlige ansatte på bedriften skal være bekendt med beredskabsplanen og dens indhold, samt vide, hvor den er tilgængelig.

5. GØDNINGSPRODUKTION

I dette kapitel beskrives og vurderes den husdyrgødning, der produceres på ejendommen og evt. afsættes og modtages til anden side, og om muligheden for modtagelse af større mængder husdyrgødning. Husdyrgødningens opbevaring, håndtering og evt. tekniske forarbejdning indgår også heri.

5.1 GØDNINGSTYPER

Ansøgers oplysninger

På ejendommen er alle svinestalde med gyllesystemer. I løbe- og drægtighedsstald til løsgående søer er der desuden også dybstrøelse.

Dybstrøelse lagres på ejendommens møddingsplads indtil udkørsel på markarealer, såfremt det ikke kan køres direkte ud.

Kort 5.1.1 Anlæg til husdyrgødning på Tjørnevang

Alt vand fra rengøring af stalde samt drikkevandsspild ledes også til gyllebeholder. Mængderne er med ved beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ingen bemærkninger til gødningstype.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til gødningstype.

5.2 OPBEVARING - OG HÅNDBLING AF HUSDYRGØDNING

Ansøgers oplysninger

Gylle opbevares i fortanke og i gyllebeholderne.

Al omlastning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gylle-vognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

Gyllebeholderne er en stabile beholdere, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.

En gang årligt tømmes gyllebeholderne, hvorved gyllebeholderne visuelt kan kontrolleres for evt skader.

Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at beholderne hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der er ingen stationære pumper, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle til miljøet.

Gyllebeholder	Rumfang m ³	Diameter	Overdækning	Opført år	Seneste kontrol
Gyllebeholder	3.000	29 m	Nej	2001	2017
Gyllebeholder	2.000	24 m	Nej	1997	2017
I alt	5.000				

Tabel 5.2.1 Ansøgers oplysninger om kapacitet

Dyretype	Antal søer	Fast - m ³	Gylle m ³
Årssøer farestald	1.400	0	2.040
Årssøer løbe- og drægtighedsstald (gylle+fast)	800	911	1.752
Årssøer løbe- og drægtighedsstald (gylle)	400		1.596
I alt	1.200	911	5.388

Tabel 5.2.2 Beregnet gylleproduktion m.v. og dybstrøelse (beregnet i GeoEnviron) til opbevaring i gyllebeholder m.v. og på mødingsplads. Tallene er inklusiv normalt vandforbrug til vask af stald, normalt drikkevandsspild samt regnvand på gyllebeholderne.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Der er i alt jf. ovenstående opbevaringskapacitet til 5.000 m³ i gyllebeholderne svarende til 11,1 mdr. Dertil kommer kapacitet i forbeholder og gyllekanaler.

Der beregnes ikke opbevaringskapacitet til dybstrøelse, da det kan køres ud året rundt i markdepot i marken, såfremt det ikke kan spredes direkte ud på markarealerne

Gylleproduktionen er beregnet i GeoEnviron. Beregningen er inklusiv normalt drikkevandsspild, rengøring af stald og regn på gyllebeholderne beregnet ud fra normtal.

Opbevaringskapacitet på mere end 10 måneder anser Lolland Kommune normalt for tilstrækkeligt, da der kan køres gylle ud på efterafgrøder.

Ingen af de 2 gyllebeholdere ligger mindre end 100 m fra beskyttede vandhuller eller åbne vandløb. Ingen af beholderene ligger desuden i område, hvor der er krav om terrænregulering eller barriere.

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der skal stilles vilkår om kapacitet til opbevaring af 10 måneder gylleproduktion. Jorderne på Lolland er meget tunge, så det er ofte først mulig at kører gylle ud i april måned. Så selvom der kan køres gylle ud på efterafgrøde om efteråret, finder Lolland Kommune alligevel, at der skal være kapacitet til opbevaring af 10 måneders gylleproduktion.

Desuden stilles der vilkår om, at det skal sikres, at der ikke kan ske spild til jord ved håndtering af gyllen på ejendommen. Det kan ske både ved valg af materiel, der sikre dette, eller ved etablering af en fast plads med afløb til gyllebeholder.

Vilkår

- Der skal til stadighed være en kapacitet på mindst 10 måneder til opbevaring af den på ejendommen producerede gylle m.v.
- Påfyldning af gyllevogne eller montering af slangeudlæg skal forgå på en støbt plads, hvor evt. spild kan opsamles eller ledes til gyllebeholder via pumpebrønd.

6. FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUG

I dette kapitel beskrives ammoniakfordampningens betydning for naturområder, samt mulige gener som følge af lugt, transport, støj, fluer, støv og lys.

6.1 AMMONIAK FRA ANLÆGGET

Generel ammoniak reduktionskrav samt ammoniakemission og BAT krav

Det generelle ammoniak reduktionskrav på 30 % fra staldene i forhold til et fastlagt referencestaldsystem er beregnet i den elektroniske ansøgning. Kravet er overholdt med yderligere 328 kg N/år. Det er opnået ved det valgte staldsystem med delvist spaltegulv, fodring efter normværdier samt ved forøget antal fravænnede smågrise.

Beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk viser desuden, at ammoniakemissionen ved udvidelse af produktionen på ejendommen falder fra 3.654 Kg N/år til 3.478 kg N/år. En mindre emission på 176 kg N/år i forhold til nudrift. Faldet skyldes en forøget produktion af smågrise op til 7,6 kg. I før drift er antallet 29 grise/so/år, mens det i ansøgt drift er 38 grise/so/år. Efterkommes det øgede antal smågrise ikke, skal der ske reduktion i fodertildelingen (se afsnit 4.2)

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for bl.a. ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)⁶. Det ansøgte projekt skal som udgangspunkt overholde den vejledende emissionsgrænseværdi.

I den elektroniske ansøgning er den BAT værdi beregnet til 3.478 kg N/år, hvilket er det samme som den faktiske beregnede udledning af ammoniak. Kravet er derfor overholdt.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering angående generel ammoniak reduktionskrav samt ammoniakemission og BAT krav

Det er Lolland Kommunes vurdering, at det generelle ammoniakemissionsniveau med en reduktion på 30 % if. reference systemer, er overholdt.

Det er ligeledes Lolland Kommunes vurdering, at BAT ammoniakemissionsniveauet er overholdt for det samlede anlæg.

6.2 AMMONIAK OG NATUR

Ammoniak deposition fra anlægget på natur⁷

Kvælstofpåvirkningen i form af fordampet ammoniak fra selve anlægget (stalde og anlæg til husdyrgødning) skal vurderes i forhold til ammoniakfølsomme naturtyper, internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) og sårbare dyre- og plantearter (Bilag IV-arter).

⁶ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for slagtesvin og smågrise ved gyllebaserede staldsystemer – Miljøstyrelsen maj 2011

⁷ Kildehenvisning refererer til bilag 5

Ammoniakfølsomme naturtyper

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen i bilag 3 om beskyttelsesniveau for ammoniak skelnes der mellem 3 kategorier ammoniakfølsom natur:

- Kategori 1 natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), der er omfattet af § 7, stk. 1, pkt. 1 i husdyrgodkendelsesloven.
- Kategori 2 natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder (natura 2000), der er omfattet af § 7, stk. 1, pkt. 2 i husdyrgodkendelsesloven
- Kategori 3 natur er øvrige beskyttede⁸ heder, moser og overdrev, der ikke er omfattet af kategori 1 og kategori 2 naturtyperne samt ammoniakfølsomme skove.

Kort 6.2.1 Tjørnevang i forhold til kategori 1, - 2 og - 3 natur og nærmeste vandhul

Kategori 1 natur

Nærmeste kategori 1 natur er en del af Natura 2000 område nr. 179 - Nakskov Fjord og Inderfjord. Området, der er kystområde til fjorden, ligger ca. 3,0 km syd vest for Tjørnevang-se kort 6.2.1.

⁸ Beskyttet af Naturbeskyttelsesloven § 3, stk. 2.

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte drift på området er i den elektroniske ansøgning beregnet til 0,0 kg N /Ha/år.

Kategori 2 natur

Nærmeste kategori 2 natur er en eng, som ligger ca. 1,5 km syd for Tjørnevang. Engen ligger syd for Sandby – se kort 6.2.1.

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte drift på området er i den elektroniske ansøgning beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 3 natur

Nærmeste kategori 3 natur er en skov, som ligger ca. 487 m øst for Tjørnevang– se kort 6.2.1.

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte drift på området er i den elektroniske ansøgning beregnet til 0,3 kg N/ha/år, og mer-depositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Andet natur beskyttet af Naturbeskyttelsesloven § 3

Nærmeste natur omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3 er et vandhul, som ligger ca. 397 m syd øst for Tjørnevang– se kort 6.2.1.

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte drift på området er i den elektroniske ansøgning beregnet til 0,3 kg N/ha/år, og mer-depositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Nærmeste Natura 2000 områder er Natura 2000-område nr. 179, Nakskov Fjord og Inderfjord, der ligger ca. 3 km øst for Tjørnevang.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i bilag 3.

Natura 2000 område	179 Nakskov Fjord og Inderfjord
Habitatområde	158 Nakskov Fjord
Fuglebeskyttelsesområde	88 Nakskov Fjord og Inderfjord

Tabel 6.1.4 Nærmeste Natura 2000-områder og deres inkluderede habitatområder og fuglebeskyttelsesområder

Natura 2000-område nr. 179, Nakskov Fjord og Inderfjord består overvejende af et marint areal. Det er et dynamisk landskab, hvor sedimenter kontinuert afsættes og omlægges af vand og i mindre omfang vind. Der er en betydelig materialevandring langs Albuen og ind i fjorden, hvor sand og finere sediment aflejres i strømlæ.

Udpegningsgrundlaget består – bortset fra Rørhøgen, som er mere bredspektret - af ynglende kystfugle og rastende vandfugle og afspejler dermed områdets karakter af lavvandet fjord med øer og kyster.

Totaldepositionen og merdepositionen på Natura 2000-området er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Sårbare dyre- og plantearter

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Lolland Kommune er der i nyere tid fundet 22 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV. Deres status i kommunen fremgår af bilag 4.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Padder (kilde 13,14,23 og 24)

Tjørnevang ligger i et område, hvor der er tæt forekomst af vandhuller, der er levested for bl.a. Løvfrø, Stor vandsalamander, Grønbroget Tudse og Springfrø.

Springfrø og Stor Vandsalamander er vidt udbredte i kommunen. Begge arter er knyttet til egentlige vandhuller og førstnævnte gerne til vandhuller nær skov. Springfrø raster efter yngleperioden helst i løvskov, levende hegn eller remiser med bevoksning. Stor Vandsalamander opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring ynglevandhullet eller 2-300 meter derfra.

Løvfrø, der er sjælden på landsplan, og den foretrækker rene og lune vandhuller nær skov. Grønbroget tudse, der ligeledes på landsplan er sjælden, foretrækker fladvandede vandhuller og oversvømmelser med ringe vegetationsdække som ynglelokaliteter. Den opholder sig i øvrigt gerne nær beboelse resten af året.

Alle padder i Danmark er fredede og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Vandhul, der ligger nærmest Tjørnevang, ligger ca. 397 m syd øst for ejendommen – se kort 6.2.1. I den elektroniske ansøgning er det beregnet, at vandhullet ved den ansøgte udvidelse vil modtage en mer-emission på 0,0 kg N/ha/år.

Flagermus (kilde 12 og 24).

Da der ikke sker bygningsmæssige ændringer, er der ikke sket besigtigelse eller vurderet i forhold til flagermus.

Øvrige bilag IV-arter, rødlistede eller fredede arter.

Det er ikke registreret og det er næppe sandsynligt, at der i det område, der kan blive påvirket af forøget emission af ammoniak fra stald og lager findes andre bilag IV-arter eller beskyttelseskrævende arter end de nævnte.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering angående ammoniak deposition fra anlægget på natur

Ammoniakfølsomme naturtyper

Kategori 1- og 2 natur

Den maksimale total deposition med ammoniak på kategori 1 - og - 2 natur fra en given ejendom afhænger af, hvor mange andre ejendomme med dyrehold, der påvirker de samme lokaliteter med ammoniak.

Da totalbelastningen med ammoniak fra Tjørnevang efter den ansøgte udvidelse på kategori 1 og - 2 natur i den elektroniske ansøgning er beregnet til 0,00 kg N/ha/år er kravet efterkommet.

Kategori 3 natur

Den maksimale mer-emission med ammoniak fra en given ejendom på kategori 3 natur er 1 kg N/ha/år.

Da nærmeste kategori 3 lokalitet, skov øst for ejendommen, i den elektroniske ansøgning beregnes til at modtage 0,3 kg N/ha/år er kravet efterkommet.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Da totalemissionen fra Tjørnevang på nærmeste Natura 2000 område – Nakskov Fjord og Inderfjord – er beregnet til 0,0 kg N/ha/år, vurderes det, at den ansøgte udvidelse er uden betydning for internationale naturbeskyttelsesområder.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Tjørnevang ikke kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen, da hverken naturtyper eller arter på udpegningsgrundlagene vurderes at blive påvirket.

Bilag IV-arter

Af Danmarks Miljøundersøgelser er det vurderet, at der skal en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år, for at man over tid med stor sandsynlighed kan registrere en ændring af naturområderne; i dette tilfælde af vandhullerne som er levesteder for Bilag IV-padderne.

Da det nærmeste vandhul efter den ansøgte udvidelse vil modtage en mer-deposition på 0,3 kg/n/ha/år, vurderes kravet at være efterkommet.

Hvad angår flagermus er det kommunens vurdering, at da der ikke sker bygningsmæssige ændringer, vil udvidelsen af dyreholdet på Tjørnevang ikke påvirke flagermus i området.

Samlet vurdering

Kommunens samlede vurdering af påvirkninger fra Tjørnevang med hensyn til ammoniak er, at projektet kan gennemføres uden væsentlig negativ påvirkning af ammoniakfølsom natur, internationale naturbeskyttelsesområder og bilag IV-arter.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til ammoniak og natur i forhold til anlægget.

6.3 LUGT

Ansøgers oplysninger

Ventilationsluften fra staldene medbringer en given mængde lugt. I staldene mindskes lugten ved jævnlig rengøring og overbrusning der styrer dyrenes gødningsadfærd. Derudover vil samtlige ventilationsskaktene blive rengjort ved vask af staldene.

Da ventilationsafkastene er placeret min 1 meter over tagfladen, bliver luften opblandet og fortyndet inden den falder ned omkring staldanlægget.

Lugtberegning i den elektroniske ansøgning fremgår af nedenstående tabel.

Område	Andre ejendom. med > 75 DE	Model	Ukorrigeret Geneafstand ansøgt - meter	Korrigeret geneafstand ansøgt - meter	Korrigeret geneafstand før - meter	Vægtet gennemsnits Afstand - meter	Genekriterie overholdt
Enkelt bolig Jesbyvej 29*	0	FMK	125,86	125,86	122,40	507,81	Ja
Samlet bebyggelse Harpelundevej 85 A	0	FMK	223,73	223,73	217,58	741,65	Ja
Eksisterende eller fremtidig byzone Sandby	2	FMK	397,99	397,99	387,07	1.173,95**	Ja

Tabel 6.2.1 Lugtberegningsdata fra ansøgningen – "samlet resultat af lugtberegning".

*Jesbyvej 29 er revet ned. Nærmeste ejendom er i stedet Harpelundevej 81, der ligger længere væk.

** Afstanden til bolig om råde ved Sandby er blevet mindre pga ny lokalplan for boligområde i tilknytning til Sandby. Afstanden er i stedet ca. 963 m. Kravet er dog stadig overholdt.

Det skal bemærkes, at ejendommen Jesbyvej 29 er revet nedog Jesbyvej 24 ejes af ansøger selv. Den nærmeste ejendom er derfor nu Harpelundevej 81, som ligger længere væk fra Tjørnevangsvej 5 end Jesbyvej 29. Lugtgenekravet er derfor også overholdt for ejendommen Harpelundevej 81.

Siden ansøgningen blev fremsendt, er der vedtaget en lokalplan for et boligområde vi tilknytning til Sandby. Det betyder at afstanden til byzone/boligområde ikke er 1.194 m, men i stedet 764 m. Kravet for lugtgenekriteriet til byzone er dog fortsat overholdt.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Den primære kilde til lugt fra husdyrbrug er ventilation af staldluft. Der foreligger også kun systematiske og anvendelige oplysninger til anvendelse i konkret vurdering om lugtemissionen fra staldanlæg. Vurderingen af lugt i forhold til omboende vurderes derfor udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning af husdyrgødning indgår derfor ikke i lugtberegningerne, men reguleres på anden vis – hovedsagelig gennem lovgivning om opbevaring – og udbringning af husdyrgødning.

Mange forhold kan influere på lugtemission fra et staldanlæg. Princippet for lugtberegningen er, at ansøger ud fra oplysninger om dyreart, staldsystem og maksimale staldbelægning af dyr i staldene, oplyst som samlet vægt af dyrene i den enkelte stald, beregner den nødvendige geneafstand, som er den afstand, der som minimum skal være fra kilden, før det vurderes, at genekriterierne kan overholdes. Genekriterierne er et udtryk for, hvor meget lugt omboende i forskellige typer beboelsesområder må udsættes for, før det kan betegnes som værende "væsentlige lugtgener".

Ansøger skal derfor som led i ansøgning om miljøgodkendelse angive staldanlæggenes placering i forhold til nærmeste relevante byzonegrænse/sommerhusområde/landzoneområde udlagt til boligformål (hvis relevant) samt samlet bebyggelse og enkeltbolig.

I forbindelse med miljøgodkendelser beregnes derfor en lugtgeneafstand for enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone m.v. Lugtgeneafstanden er udtryk for den afstand, hvor man vil opleve væsentlig gene, defineret som hhv. 15, 7 og 5 lugtenheder (OU/m³) til de tre forskellige områdetyper. Der accepteres altså mere lugt ved f.eks. enkelt bolig i landzone, end der accepteres i f.eks. byzone.

Lugtgeneafstanden regnes fra centrum af et staldanlæg. Hvis en landbrugsbedrift består af flere stalde, vil centrum ikke være et fysisk punkt, som kan angives på et kort, men regnes som en vægtet gennemsnitsafstand, hvor der tages højde for lugtudledningen fra de enkelte staldafsnit. Alle eksisterende og projekterede stalde indgår i beregningen.

Geneafstanden skal normalt beregnes efter både den nye lugtvejledning (ny lugtvejledning for husdyrbrug) og efter FMK-modellen (Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj, 2002), og beregningen baseres på følgende elementer:

- Emissionsfaktorer for forskellige dyregrupper,
- En spredningsmodel,
- Genekriterier svarende til forskellige områders lugtfølsomhed,
- Regler for hvordan øvrige forhold kan påvirke geneafstanden

Det elektroniske ansøgningssystem foretager lugtemissions - og lugtgeneberegninger både efter den nye lugtvejledning og FMK-modellen. Det resultat systemet viser ved endt beregning,

er resultatet efter den beregningsmodel, der giver den længste geneafstand til omboende, så genekriterierne overholdes uanset modelvalg.

Beregningen skal laves ud fra den maksimale belægning af dyr i staldene, hvor søerne er 30 % af tiden i farestalden og 70 % af tiden i løbe- og drægtighedsstaldene. Søerne er i beregningen fastsat til en gennemsnitsvægt på 220 kg i alle staldene.

Som det fremgår af tabel 6.2.1 er lugtgenekriteriet for enkel bolig i landzone, samlet bebyggelse og byzone overholdt i forhold til lugt fra det beregnede lugtcentrum.

Jf. afsnit 3.1 er de korteste afstande fra staldanlæg mv. til enkel bolig i landzone, samlet bebyggelse og byzone henholdsvis 424 m, 675 m og 907 m, mens afstanden til det beregnede lugtcentrum er henholdsvis 479 m, 742 m og 963 m.

Lolland Kommune vil fasthold ansøger på, at bygningsmæssige – eller driftsmæssige ændringer, som kan have betydning for lugt fra ejendommen, skal forelægges Lolland Kommune til vurdering af, om det kan have betydning for, om lugtgenekriterierne fortsat overholdes.

Vilkår

- Bygningsmæssige – eller driftsmæssige ændringer, der kan have betydning for lugt fra den samlede ejendom, skal forelægges for Lolland Kommune inden de iværksættes til nærmere vurdering af, om det er indenfor denne godkendelses rammer.

6.4 FLUER OG SKADEDYR

Ansøgers oplysninger

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af skadedyr minimeres.

Fluegener minimeres ved at der bruges rovfluer i staldene. På denne måde forekommer der ikke store skadedyrsgener fra stalden i nudriften. For at holde skadedyrsniveauet på et minimum, fortsætter det forebyggende arbejde i den nye stald, og det forventes derfor ikke, at der vil optræde flere gener efter udvidelsen.

Bekæmpelse af rotter og andre skadedyr foregår i samarbejde med en professionel skadedyrsbekæmper og efter retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium (nu Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi).

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

I forhold til skadedyr finder Lolland Kommune det væsentligt, at der ikke skabes gunstige forhold for skadedyr som fluer og rotter, hvilket sikres ved, at der på ejendommen holdes så rent for husdyrgødning og foderspild, som det er muligt.

Opstår der problemer med skadedyr finder Lolland Kommune det væsentligt, at bekæmpelsen af disse sker i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi, fastsatte retningslinjer herom." Retningslinierne opdateres efter behov.

Lolland Kommune finder det desuden væsentligt, at ansøger fastholdes i forebyggelse af fluer samt rottetilhold. Angående rottetilhold skal der foreligge en sikringsaftale med et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til fluer og skadedyr fremgår af kapitel 8.

Vilkår

- Ejendommen skal holdes ren og ryddelig, således at risikoen for tilhold af fluer og rotter er mindst mulig.
- Der skal på ejendommen løbende ske en effektiv bekæmpelse af fluer i henhold til retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
- Der skal til stadighed være en sikringsaftale med et autoriseret firma om forebyggelse af rottetilhold på ejendommen.
- Opstår der problemer med andre skadedyr på ejendommen, skal bekæmpelse af disse ske efter retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

6.5 TRANSPORT

Ansøgers oplysninger

Arbejdskørsel til og fra produktionen sker ad Tjørnevangsvej. Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med af afhentning af smågrise, husdyrgødning og foder. Transporterne med husdyrgødning er sæsonbetinget, mens afhentning af grise sker ugentligt.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 06-18. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå gene fra transport.

Transporter:	Nudrift ca.	Udvidelse ca.
Levering af foder – mineraler m.v.	50	53
Afhentning af smågrise	52	52
Transporter med husdyrgødning, udbringning	287	287
Afhentning af døde dyr	52	52
Afhentning af affald	12	12
Andet/diverse	20	20
I alt	473	476

Tabel 6.4.1
Ansøgers
oplysninger om
transporter til –
og fra
ejendommen.

På dage med gyllekørsel er der en rimelig stor trafik med deraf følgende støjgener. Det tilstræbes, at kørslen bliver holdt på hverdage i normal arbejdstid, men i højsæsonen vil der være øget trafik på- og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Da en del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage og da der kun er spredt bebyggelse i området omkring ejendommen vurderes det, at transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder ansøgers oplysninger om antallet af transporter for realistisk.

Ansøger har jf. tabel 6.4.1 redegjort for transporterne. Der er ikke fremsendt kort over transportveje til markarealerne, men det finder Lolland Kommune heller ikke nødvendig.

Levering af foder og afhentning svin, affald og døde dyr vil normalt ske på hverdag oftest indenfor normal arbejdstid. Tidspunkterne for kørsel med korn og gylle er afhængig af tidspunktet på året og af vejret. Det kan derfor ske alle dage og udenfor normal arbejdstid.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til transport.

6.6 STØJ FRA ANLÆG OG MASKINER

Ansøgers oplysninger

På ejendommen er der bl.a. støj fra staldventilation, indblæsning af foder i silo, brug af kompressor og traktor-/lastbiltransport.

Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene. Det forventes, at alle ventilatorer opfylder de nugældende krav mht. til støj.

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder, gylletransport, levering og afhentning af svin samt afhentning af døde dyr. Herudover vil der være transporter med traktor ved udbringning af gylle og andet markarbejde. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjgene fra transporterne.

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelse i forbindelse med levering og afhentning af dyr, foder og husdyrgødning.

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det ikke at være nødvendig med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Ud over vilkår om maksimal støj fra ejendommen og måling af denne jf. Miljøstyrelsens på det givne tidspunkt gældende vejledning om ekstern støj fra landbrugsdrift, samt vilkår om

dokumentation for overholdelse af disse grænseværdier, finder Lolland Kommune ikke behov for andre vilkår i relation til støj.

Det skal bemærkes, at kørsel med landbrugsmaskiner i dagtimerne ikke er omfattet af Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Det forventes ikke, at støj fra Tjørnevang vil være til gene for naboerne.

Vilkår

- Driften af ejendommen må hos naboer ikke give anledning til støj, der overstiger de på enhver tid vejledende grænseværdier i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra landbrug.
- Såfremt Lolland Kommune ved en orienterende støjmåling vurderer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser er overskredet, skal der gennemføres en støjkortlægning af et autoriseret firma efter Miljøstyrelsens retningslinjer. Støjkortlægningen skal bekostes af ejendommens ejer eller driftsherre og skal - undtagen opfølgende målinger - maksimalt ske 1 gang årligt.
- Er den vejledende støjgrænse overskredet, skal der ske afhjælpende foranstaltninger, og en ny støjkortlægning skal dokumenterer, at støjgrænsen efterfølgende er overholdt.

6.7 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

Ansøgers oplysninger

Der vil være støv fra dyrene, dog ikke i et omfang, så det opleves udenfor staldene. Støvet minimeres som følge af omhyggelig management.

Der vil ikke være støvgener i forbindelse med daglig håndtering af foder, da det foregår i et lukket system.

I forbindelse med høst og indblæsning af korn i siloen, kan der forekomme støvgener. Pga. afstanden til nærmeste nabo vurderes det, at naboer ikke vil opleve gener i forbindelse med støv ved høst.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at driften af ejendommen ikke vil give anledning til mere støv end, hvad der kan forventes, samt at ansøger gør, hvad der er muligt for at begrænse evt. støvgener.

Desuden ligger ejendommen så langt fra de nærmeste naboer, at det vurderes, at naboerne ikke udsættes for støv fra Tjørnevang.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til støv.

6.8 LYS FRA ANLÆG

Ansøgers oplysninger

Der vil ikke være gener fra staldenes indendørs belysning, da det vil være slukket om natten. Der er udendørsbelysning ved stuehuset og ved kornsiloerne. Denne belysning vil ikke være tændt om natten.

Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at lys i forbindelse med ejendommens drift ikke vil give anledning til gener for naboer og trafikanter eller virke forstyrrende i landskabet.

Der forventes ikke gener fra lys fra Tjørnevang.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til lys.

7. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

I dette afsnit er redegjort for ansøgers anvendelse og fravalg af bedste tilgængelige teknologi (BAT) i den ansøgte produktion.

7.1 BAT STALDANLÆG

Ansøger skriver følgende angående BAT staldanlæg:

Bedriftens ansvarlige har fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, og dermed tab af ammoniak til omgivelserne, samt til dyrenes velfærd.

Bedriften og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper, der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter.

Stalde er indrettet med delvis fast gulv ved alle søer i løbe-/kontrolafdeling og i drægtighedsstalden. I drægtighedsstalden med løsgående søer er der også områder med dybstrøelse.

Staldene er indrettet, så der kan rengøres 4 gange årligt og derved nedsætte risikoen for sygdomme, nedsætte lugt fra staldene og mindske støvet i stalden for både dyr og mennesker. Håndteringen af gylle er med træk og slip. Der udsluses gylle i ca 1-2 timer pr uge.

Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid.

Til soproduktion findes følgende teknologiblade:

- Luftrensning
- Delvist fast gulv
- Køling af gylle i svinestalde
- Svovlsyrebehandling af gylle

Valg af teknologi

- Delvist spaltegulv i hovedparten af staldanlægget

Fravalg af teknologi

Da der er tale om en mindre udvidelse af husdyrproduktionen i eksisterende staldsystem er det ikke økonomisk rentabelt at indsætte luftrensning, gyllekøling eller forsøringsanlæg samt ændre gulvene i staldene.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ellers ingen bemærkninger til ansøgers redegørelse ovenfor.

Lolland Kommune finder, at ansøger lever op til BAT for staldanlæg ved, at alle gulve i stierne er med delvis spalter med 25-49 % fast gulv. Se afsnit 4.1 om husdyrhold og staldindretning. Desuden er der tale om en lille udvidelse af soholdet.

Ammoniakemissionen fra det samlede staldanlæg på Tjørnevang er beregnet til 3.478 kg N/år. BAT niveauet for ejendommen er i den elektroniske ansøgning jf. "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT" for slagtesvin – maj 2011 for den samlede besætning er i den elektroniske ansøgning beregnet til 3.478 kg N/år.

Det vejledende BAT krav overholdes derfor.

Nærmere om husdyrhold og staldindretning i afsnit 4.1 og om ammoniak fra anlægget i afsnit 6.2.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til staldanlæg og ammoniak til omgivelserne er efterkommet.

7.2 BAT FODER

Ansøger redegør ikke særskilt for BAT angående foder – der henvises derfor til afsnit 4.2 om foder.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Reduceret tildeling af foder målt i foderenheder eller mængden af råprotein i foderet er ikke valgt som virkemiddel i denne godkendelse.

Derimod er et øget antal fravænnede smågrise med til reduktion af ammoniak emissionen fra produktionen. Derfor er der jf. vejledning fra Miljøstyrelsen stillet vilkår om foder tildeling for at fasthold ansøger på det øgede antal smågrise – se afsnit 4.2 om foder.

Mængden af fosfor i husdyrgødningen afhænger af mængden af fosfor i foderet. Miljøstyrelsen har i forhold til BAT fastsat emissions grænseværdier for fosfor i gyllen, der produceres på ejendommen, beregnet ud fra antal dyreenheder.

Af beregningerne i afsnit 4.2 fremgår det, at fosfor i foderet til søerne er BAT.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til fodring er efterkommet.

7.3 BAT ENERGIFORBRUG

Ansøger redegør ikke særskilt for BAT angående energiforbrug – der henvises derfor til afsnit 4.4 om energiforbrug.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at ansøger ved valg af lavenergi belysning, ved anvendelse af belysning, ved ventilation samt ved etablering af gyllekøling anvender BAT.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til energiforbrug er efterkommet.

7.4 BAT VANDFORBRUG

Ansøger redegør ikke særskilt for BAT angående vandforbrug – der henvises derfor til afsnit 4.5 om vandforbrug.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at ansøger ved placering af drikkevandsnipler til svinene over foderkrybberne, ved kontrol og overvågning af vandforbrug og ved rengøring af staldene anvender BAT.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til vandforbrug er efterkommet.

7.5 BAT OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING

Det er Lolland Kommunes vurdering, at ansøger ved overholdelse af gældende lovgivning om opbevaring af gylle og ved beholderkontrol på ejendommens gyllebeholdere anvender BAT.

Nærmere om opbevaring af gylle fremgår af afsnit 5.2.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning er efterkommet.

7.6 BAT MANAGEMENT

Ansøger oplyser følgende angående BAT management

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene.

Der foretages daglige tilsyn af bedriften og løbende vedligeholdelse af anlægget. Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet. Logistikken i forbindelse med fodring og håndtering af dyr, er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer.

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcepild eller uhygiejniske forhold. Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Affald bortskaffes, så vidt muligt, til genbrug.

Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning med dyrlæge og der er 4-6 årlige besøg af dyrlægen, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Herudover er der diverse rådgivningsbesøg.

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilke vilkår der er stillet til driften i den forbindelse. Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof og produktionen tilrettelægges således, at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ingen bemærkninger til ansøgers ovenstående redegørelse for management og BAT.

Der er desuden udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

Nærmere om beredskabsplanen i afsnit 4.10.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til management er efterkommet.

8. EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette kapitel er krav om egenkontrol fra de foregående kapitler samlet.

Ansøger oplyser følgende angående egenkontrol

På ejendommen er der løbende egenkontrol af produktionen:

- ❖ Alle dyr tilses minimum en gang dagligt og alle regler vedr. dyrevelfærd opfyldes.
- ❖ Staldene kontrolleres dagligt og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service.
- ❖ Den daglige drift af ejendommen drives efter principperne "Godt Landmandskab", således anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.
- ❖ Der er en sundhedsaftale med dyrlæge, hvor besætningens generelle sundhed vurderes og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning.
- ❖ Markdriften søges tilrettelagt således, at udvaskningen af næringsstoffer minimeres og overfladisk afstrømning undgås.
- ❖ Der tages i videst mulig omfang hensyn til naboer i forbindelse med udspreddning af gylle.
- ❖ Personalet på ejendommen bliver løbende efteruddannet og der er fagkonsulenter tilknyttet ejendommen, som med faste intervaller gennemgår bedriften, herunder bl.a. optimering af fodersammensætningen. '
- ❖ Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof.
- ❖ Al produktion tilrettelægges således at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.
- ❖ Opbevaring og håndtering af kemikalier på bedriften sker på forsvarlig vis.
- ❖ Rengøring i og omkring bygningerne og silo, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcspild eller punktforurening.

Dokumentation:

For at kunne dokumentere at miljøgodkendelsen og lovgivningen overholdes er følgende til rådighed på kommunens forlangende:

- ❖ Foderplaner
- ❖ Produktions- / effektivitetskontrol
- ❖ Markplaner, gødningsplaner og sprøjteplaner
- ❖ Slagteriafregninger
- ❖ CHR-registreringer
- ❖ Registrering af årligt forbrug af el og vand
- ❖ Dokumentation for bortskaffelse af affald
- ❖ Beredskabsplan
- ❖ APV-mappe

- ❖ 10 års beholderkontrol og logbøger over flydelag

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

For overblikkets skyld har Lolland Kommune valgt at samle vilkår om egenkontrol i dette afsnit i stedet for under de enkelte afsnit, hvor egenkontrol er relevant – i de afsnit henvises i stedet for til dette afsnit.

En del egenkontroller, som har betydning for miljø og tilsyn med denne miljøgodkendelse er reguleret i gældende lovgivning – herunder:

- Logbog over flydelag på åbne gyllebeholdere.
- Rapporter over kontrol med gyllebeholdere
- Gødningsregnskab med oplysning om produceret husdyrgødning, samt om aftager og mængde af afsat husdyrgødning.

De lovpligtige kontroller indgår ikke som vilkår i denne godkendelse, da det vurderes, at der ikke er behov for skærpe dem.

Lolland Kommune har med henvisning til de foregående afsnit valgt at stille følgende vilkår om egenkontrol og dokumentation:

Vilkår

Husdyrhold og staldindretning (afsnit 4.1)

Til dokumentation for vilkår om dyreholdets størrelse skal der foreligge:

- Årlig produktivitetkontrol for perioden 1. august til 31. juli til kontrol af antal årssøer og af antal afsatte smågrise.

Fodring (afsnit 4.2)

Til dokumentation for vilkår om fodring skal der foreligge:

- Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende fremgår:
 - Antal årssøer
 - Grise pr. årssø
 - Fravænningsalder og vægt
 - Foderforbrug (FE pr. årssø)
 - Det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FE_{so} i alle anvendte foderblandinger til søerne
 - Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FE_{so} i alle anvendte foderblandinger til søerne
- N og P af dyr skal på baggrund af oplysningerne i logbogen eller produktionskontrollen beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder.

- Såfremt der anvendes hjemmeblandet foder, skal der udarbejdes en blandingsforskrift mindst hver 3. måned.
- Ved indkøbt foder skal der foreligge indlægssedler med de nødvendige oplysninger.

Ventilation (afsnit 4.3)

Til dokumentation for vilkår om driften af ventilationsanlægget skal der foreligge:

- Logbog, hvor rengøring, vedligeholdelse og kontrol af samtlige staldventilationsanlæg fremgår.

Affald og døde dyr (afsnit 4.7)

Til dokumentation for vilkår om bortskaffelse af affald og døde dyr skal der foreligge:

- Kvitteringer for bortskaffet affald og døde dyr.

Driftsforstyrrelser eller uheld (afsnit 4.10)

Til dokumentation for vilkår om beredskabsplan skal der foreligge:

- Eksemplar af beredskabsplan med angivelse af datoer for vurderinger og opdateringer.

Fluer og skadedyr (afsnit 6.4)

Til dokumentation for vilkår om sikringsaftale for forebyggelse af rottetilhold skal der foreligge:

- Sikringsaftale om forebyggelse af rottetilhold.

Overordnet egenkontrol og dokumentation af vilkår

- Ovenstående dokumentation skal gemmes i mindst 5 år og opbevares let tilgængeligt sammen med logbøgerne over de anvendte gyllebeholdernes flydelag samt dokumentation for de seneste beholderkontroller. Materialet skal kunne fremvises på tilsyn eller fremsendes til Lolland Kommune på forlangende.

9. ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

I dette kapitel vurderes og beskrives alternative løsninger evt. alternative metoder og teknologier, som ansøger har undersøgt, men fravalgt. Der er kun krav om alternative vurderinger i forhold til ansøgninger efter § 12 stk. 2. 0-alternativet kræves af EU, og er ansøgers beskrivelse af, hvordan bedriften kan udvikles, hvis den ansøgte produktion ikke gennemføres (vil normalt være nu-driften).

Ansøger oplyser følgende angående alternative løsninger og 0-alternativ

Alternative løsninger har været diskuteret, men det vurderes at det ansøgte projekt tager hensyn til naboer og omgivende natur og miljø og opfylder kravene til en effektiv svineproduktion.

0-alternativet beskriver forholdene, hvis udvidelsen ikke finder sted. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et økonomisk synspunkt vil dette være u hensigtsmæssigt.

Lolland Kommunes vurdering

Alternativ løsning som at flytte den nye produktion til en anden ejendom, finder Lolland Kommune ikke realistisk, da der er tale om en lille udvidelse af det eksisterende sohold på ejendommen med henblik på bedre udnyttelse af de eksisterende stalde på Tjørnevang.

En flytning af både den eksisterende og den nye produktion til en anden ejendom finder Lolland Kommune ikke proportionalt. Desuden er det Lolland Kommunes samlede vurdering, at den ansøgte produktion kan ske på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Se afsnit 1.2 for den samlede vurdering.

10. HUSDYRBRUGETS OPHØR

Her beskrives, hvordan ansøger vil sikre, at der ved ophør af driften af husdyrbruget foretager de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og for at stedet bringes i en tilfredsstillende stand.

Ansøger har oplyst følgende angående husdyrbrugets ophør

Ved husdyrbrugets ophør, rengøres stalde- og gødningsopbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af stalde og fortank/gyllebeholder vil ske i henhold til gældende regler.

Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket. Desuden vil en evt. forurening kun kunne stamme fra håndtering af gylle. Eftersom dette er lagt i faste rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderligere.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder det væsentlig, at der stilles vilkår om, hvad der skal ske på ejendommen if. til miljø, hvis husdyrproduktionen på ejendommen ophører.

Vilkår

- Ved ophør af svineproduktion på ejendommen, skal stald, husdyrgødningsopbevaringsanlæg og fodersiloer tømmes og rengøres, udtjent inventar og udstyr skal bortskaffes, almindeligt affald og miljøfarligt affald skal bortskaffes efter gældende regler, foderanlæg skal tømmes og husdyrgødning køres ud på markarealer.

11. BILAGSLISTE

- Bilag 1: Samtlige vilkår i denne godkendelse
- Bilag 2: Beredskabsplan
- Bilag 4: Udpegningsgrundlag for Natura 2000
- Bilag 6: Bilag IV arter i Lolland Kommune

BILAG 1 – SAMTLIGE VILKÅR I GODKENDELSEN

Afsnit 2.1 - Beskrivelse af husdyrbruget

1. Der skal altid findes et eksemplar af denne godkendelse på Havegaard, og den driftsansvarlige og ansatte på ejendommen skal være bekendt med godkendelsens vilkår.

Afsnit 4.1 - Husdyrhold og staldindretning

2. Der må maksimalt være 1.200 søer på stald.
3. Smågrise må være på ejendommen indtil de har opnået en gennemsnitsvægt på 7,2 kg.

Afsnit 4.2 – Fodring

4. Den totale mængde N ab dyr pr. år beregnet som N ab dyr pr. årssøer x antallet af årssøer skal være mindre end 26.726 kg N pr. år.
Beregnet ud fra ligningen: $(FE_{\text{årsso}} \times r_{\text{åprotein}}/FE)/6250 - 1,98 - (grise_{\text{fravænn.}} \times vægt \text{ grise} \times 0,0257 \text{ kg N pr. kg tilvækst})$
5. Den totale mængde P ab dyr pr. år beregnet som P ab dyr pr. årssøer x antallet af årssøer skal være mindre end 7.612 kg P pr. år.
Beregnet ud fra ligningen: $(FE_{\text{årsso}} \times fosfor/FE)/1000 - 0,58 - (grise_{\text{fravænn.}} \times vægt \text{ grise} \times 0,0006 \text{ kg P pr. kg tilvækst})$

Afsnit 4.3 – Ventilation

6. Ventilationssystemet skal være frekvensreguleret og i kontinuert drift samt reguleres efter staldtemperaturerne.
7. Staldventilationen skal være tilsluttet en form for alarm, der aktiveres, hvis ventilation ikke er i kontinuert drift.
8. Nødventilation af samtlige sektioner skal kunne ske manuelt.
9. Alle ventilationerne skal efterses, vedligeholdes og rengøres efter producentens anvisninger.

Afsnit 4.7 - Affald og døde dyr

10. Kadaver må maksimalt ligge 4 døgn på ejendommen, såfremt der ikke sker køling af kadaverne.
11. Store kadaver skal opbevares på fast plads under kadaverkappe, mens mindre kadaver skal opbevares i lukket container
12. Kadaverplads og -kappe samt container til kadaver skal renholdes, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Afsnit 4.10 - Driftsforstyrrelser eller uheld

13. Der skal til stadighed forefindes et let tilgængeligt eksemplar af beredskabsplan på bedriften.
14. Beredskabsplanen skal af den ansvarlige for driften årligt vurderes og evt. opdateres. Seneste vurdering og evt. opdatering skal fremgå af planen.
15. Samtlige ansatte på bedriften skal være bekendt med beredskabsplanen og dens indhold, samt vide, hvor den er tilgængelig.

Afsnit 5.2 - Opbevaring – og håndtering af husdyrøgødnings

16. Der skal til stadighed være en kapacitet på mindst 10 måneder til opbevaring af den på ejendommen producerede gylle m.v.
17. Påfyldning af gyllevogne eller montering af slangeudlæg skal forgå på en støbt plads, hvor evt. spild kan opsamles eller ledes til gyllebeholder via pumpebrønd.

Afsnit 6.3 - Lugt

18. Bygningsmæssige – eller driftsmæssige ændringer, der kan have betydning for lugt fra den samlede ejendom, skal forelægges for Lolland Kommune inden de iværksættes til nærmere vurdering af, om det er indenfor denne godkendelses rammer.

Afsnit 6.4 - Fluer og skadedyr

19. Ejendommen skal holdes ren og ryddelig, således at risikoen for tilhold af fluer og rotter er mindst mulig.
20. Der skal på ejendommen løbende ske en effektiv bekæmpelse af fluer i henhold til retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
21. Der skal til stadighed være en sikringsaftale med et autoriseret firma om forebyggelse af rottetilhold på ejendommen.
22. Opstår der problemer med andre skadedyr på ejendommen, skal bekæmpelse af disse ske efter retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Afsnit 6.5 - Støj fra anlæg og maskiner

23. Driften af ejendommen må hos naboer ikke give anledning til støj, der overstiger de på enhver tid vejledende grænseværdier i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra landbrug.
24. Såfremt Lolland Kommune ved en orienterende støjmåling vurderer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser er overskredet, skal der gennemføres en støjkortlægning af et autoriseret firma efter Miljøstyrelsens retningslinjer. Støjkortlægningen skal bekostes af ejendommens ejer eller driftsherre og skal - undtagen opfølgende målinger - maksimalt ske 1 gang årligt.
25. Er den vejledende støjgrænse overskredet, skal der ske afhjælpende foranstaltninger, og en ny støjkortlægning skal dokumentere, at støjgrænsen efterfølgende er overholdt.

Kapitel 8 - Egenkontrol og dokumentation

26. Til dokumentation for dyreholdets størrelse skal der foreligge:
 - Årlig produktivitetskontrol for perioden 1. august til 31. juli til kontrol af antal årssøer og af antal afsatte smågrise.
27. Til dokumentation for vilkår om fodring skal der foreligge:

- Der skal føres en logbog eller produktionskontrol, hvoraf følgende fremgår:
 - Antal årssøer
 - Grise pr. årssø
 - Fravænningsalder og vægt
 - Foderforbrug (FE pr. årssø)
 - Det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FE_{so} i alle anvendte foderblandinger til søerne
 - Det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FE_{so} i alle anvendte foderblandinger til søerne
 - N og P ab dyr skal på baggrund af oplysningerne i logbogen eller produktionskontrollen beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder.
 - Såfremt der anvendes hjemmeblandet foder, skal der udarbejdes en blandingsforskrift mindst hver 3. måned.
 - Ved indkøbt foder skal der foreligge indlægssedler med de nødvendige oplysninger.
28. Til dokumentation for driften af ventilationsanlægget skal der foreligge:
- Logbog, hvor rengøring, vedligeholdelse og kontrol af samtlige staldventilationsanlæg fremgår.
29. Til dokumentation for bortskaffelse af affald og døde dyr skal der foreligge:
- Kvitteringer for bortskaffet affald og døde dyr.
30. Til dokumentation for vilkår om beredskabsplan skal der foreligge:
- Eksemplar af beredskabsplan med angivelse af datoer for vurderinger og opdateringer.
31. Til dokumentation for sikringsaftale for forebyggelse af rottetilhold skal der foreligge:
- Sikringsaftale om forebyggelse af rottetilhold.
32. Ovenstående dokumentation skal gemmes i mindst 5 år og opbevares let tilgængeligt sammen med logbøgerne over de anvendte gyllebeholdernes flydelag samt dokumentation for de seneste beholderkontroller. Materialet skal kunne fremvises på tilsyn eller fremsendes til Lolland Kommune på forlangende.

Kapitel 10 – Husdyrbrugets ophør

33. Ved ophør af svineproduktion på ejendommen, skal stald, husdyrgødningsopbevaringsanlæg og fodersiloer tømmes og rengøres, udtjent inventar og udstyr skal bortskaffes, foderanlæg skal tømmes og husdyrgødning køres ud på markarealerne.

BILAG 2 – BEREDSKABSPLAN FREMSENDT AF ANSØGER

**Beredskabsplan for Tjørnevang,
Tjørnevangsvej 5, 4912 Harpelunde**

Indholdsfortegnelse:

Telefonnumre	3
Brand- og evakuering	4
Overløb af gylle	5
Kemikalie- og oliespild	6
Stophaner / Hovedafbrydere	7
Strømsvigt	8
Transport af bekæmpelsesmidler	9
Bilag A: Kort over ejendom	

Udarbejdet af: Torben Jørgensen

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte mm. Og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret i stalden

Kort materiale

Der er et oversigtskort over ejendommen

Husk:

Ved store uheld ring 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne. Er man i tvivl ring 1-1-2

Efter brand mm. Tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald mm.

Telefonnumre

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	114	dag eller nat.
Falck	kontaktes på telefon	70 10 20 30	dag eller nat.
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112	dag eller nat.
Lægevagt	kontaktes på telefon	70 15 07 00	dag eller nat.
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	29 60 01 11	dag eller nat.
Landbocenteret	kontaktes på telefon	54 84 09 99	dag eller nat.
Dyrlæge	kontaktes på telefon	51 51 25 33	dag eller nat.
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	70 15 30 40	dag eller nat.
Elektriker	kontaktes på telefon	54 95 03 00	dag eller nat.
Smeden	kontaktes på telefon	54 94 47 27	dag eller nat.
VVS	kontaktes på telefon	54 94 47 27	dag eller nat.
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon	55 50 11 77	dag eller nat.

Brand og evakueringsinstruks

Ved brand der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 112 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange –
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt ejeren Torben Jørgensen på tlf. 54 93 11 41/ 40 55 12 71

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

Oplys endvidere:

Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er kommet i sikkerhed.

- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der adgangsveje

På ejendommen findes følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

Udendørs og indendørs vandslange

Pulverslukkere

Overløb af gylle instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på gylletank – RING 112

Oplys:

Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren Torben Jørgensen på tlf.: 54 93 11 41/ 40 55 12 71

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 54 67 67 67.

Forsøg opdæmning. Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer ol. afhængig af mængden af gylle.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Gravemaskine

Kemikalie og oliespild instruks – (meget begrænsede mængder på ejendommen da markbruget primært drives fra anden adresse)

Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 112 – oplys:

Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra

Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud

Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt ejeren Torben Jørgensen på tlf.: 54 93 11 41/ 40 55 12 71

Kontakt miljømyndighederne ved tlf. 54 67 67 67

Forsøg opdæmning for at undgå, at det løber til diverse tagedløb.

Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer ol. Afhængig af mængden og art.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Gravemaskine

Stophaner / hovedafbrydere

Vand:

Hovedhanen sidder ved vejen i hækken ved stuehuset, samt i forrummet til farestalden ved halmladen

Elektricitet:

Hovedafbryderen sidder i foderlade samt i forrummet til farestalden ved halmladen.

El-tavle sidder i foderlade samt i stuehus.

Nye ampere sikringer opbevares i kasse på eltavle samt i stuehus

Strømsvigt instruks

Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.

Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.

Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).

Kontroller af der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper ol.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til elforsynsselskabet og forhør om varigheden af udfaldet.

Eventuel iværksæt opstart af nødstrømsgenerator.

Transport af bekæmpelsesmidler – der er ikke bekæmpelsesmidler på bedriften.

Sørg for sikker transport af kemikalier til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport vært sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opsugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængelige for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 158		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Grå/grøn klit (2130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Ege-blandskov (9160)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 88			
Fugle:	knopsvane (T)	sangsvane (T)	
	sædgås (T)	grågås (T)	NY
	bramgås (T)	NY	taffelend (T) NY
	troldand (T)		havørn (TY) NY
	rørhøg (Y)		blishøne (T)
	klyde (Y)		almindelig ryle (Y)
	splitterne (Y)		fjordterne (Y)
	havterne (Y)		dværgterne (Y)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet oven for. Arter og naturtyper, der er tilføjet udpegningsgrundlaget er markeret med "NY". Ved fuglearter: "T" = trækfugl, "Y" = ynglefugl.

Naturtypen Strandvold med enårige planter (1210), hvid klit (2120) samt toppet skallesluger (T) er udgået af udpegningsgrundlaget ved den sidste revision i 2012.

BILAG 4 – BILAG IV ARTER I LOLLAND KOMMUNE

Bilag IV arter i Lolland Kommune

Art	Udbredelse/lokaltitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts Flagermus	Arten findes på få lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	Arten findes på få lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Arten findes på flere lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer; stærkt knyttet til ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.
Skimmelflagermus	Arten findes på en enkelt lokalitet i området ved Nakskov Fjord.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Arten har udelukkende kvarter i bygninger året rundt.
Bredøret Flagermus	Ved overvågning. Detektorlytning i 2002-2005 blev registreret ved Søholt og Hamborg Skov. Det tyder på, at arten er mere udbredt og almindelig øst for Store Bælt end tidligere antaget.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret Flagermus	Arten findes på flere lokaliteter i Lolland Kommune. Meget tyder på, at den ikke er sjælden, men blot overset mange steder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.

§ 12 miljøgodkendelse, Tjørnevang, Tjørnevangsvej 5, 4912 Harpelunde, godkendt ** februar 2018

Løgfrø	Kun 10-15 recente forekomster på Sydlolland	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Almindeligt forekommende i den vestlige del af kommunen. Registret tæt på anlægget	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedebled, slåen m.v.
Spidssnudet frø	Almindeligt forekommende i hele kommunen. Det ser dog ud til, at den er forsvundet fra landbrugslandet, men har overlevet der, hvor der er moser, enge eller strandenge.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose). Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen. Registret tæt på anlægget	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Grønbroget tudse	Almindeligt forekommende i området omkring Nakskov Fjord og langs Lollands sydvestlige kyst. Registret tæt på anlægget	Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder. Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.
Strandtudse	Et par forekomster i området ved Nakskov Fjord, en ved Riddertoft, en ved Kramnitse og en på Lindholm. Nogle af disse bestande er meget små og truede. Registret tæt på anlægget	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.
Klokkefrø	Uddøde på Lolland ca. 1975. Der har været en bestand i den nordvestlige del af kommunen.	
Markfirben	Der vides kun lidt om artens tidligere forekomst. Den har tilsyneladende altid været sjælden på Lolland.	
Eremit	Findes i Halsted Kloster Dyrehave og Maltrup Skov. Tidligere fundet i Keldskov og Kristianssæde Skov (senest set i 1980'erne).	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.
Enkelt Månerude	Har haft forekomster i digegrave. Senest set i 1918 ved Rødbyhavn.	Tilgroning, vandstandssænkning, naturlig succession.
Mygblomst	Enkelte gamle voksesteder i den østlige del af kommunen	Tilgroning, vandstandssænkning.